

V Bruseli 16.1.2020
COM(2019) 557 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM/2019/557 final of 31.10.2019.

Concerns all language versions.

Corrections to the following clerical mistakes have been made:

- Correction of the title of Directive 2003/87/EC on p. 6, footnote 3;
- Addition of Spain to the list of Member States which have EU ETS installations emitting PFCs and N₂O on p. 8;
- Addition of reference to the OJ publication of Directive 2014/65/EU on p. 10, footnote 14;
- Correction of the inconsistent and incorrect use of decimal commas and points in Tables 4 and 7;
- Correction of the number of total cancelled auctions on p. 21;
- Correction of the publication date of Regulation (EU) No 600/2014 on p. 34, footnote 61;
- Correction of the title of DG Climate Action in Figures 2, 3, 4, and 5, in Tables 6 and 8, as well as in Tables 1.1., 1.2 and 1.3 of Annex 1, and Table 4.1. of Annex 4.

The text shall read as follows:

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Správa o fungovaní európskeho trhu s uhlíkom

Obsah

Zoznam akronymov a skratiek.....	2
ZHRNUTIE.....	4
1. ÚVOD.....	5
2.1. Zahrnuté činnosti, zariadenia a prevádzkovatelia lietadiel	7
2.2. Register Únie a protokol transakcií Európskej únie (EUTL).....	9
3. FUNGOVANIE TRHU S UHLÍKOM V ROKU 2018	10
3.1. Ponuka: kvóty uvedené do obehu.....	11
3.1.1. Strop.....	11
3.1.2. Vydané kvóty.....	13
3.1.2.1. Bezodplatné pridelovanie kvót.....	13
3.1.2.2. Program NER300 a inovačný fond	16
3.1.2.3. Kompenzácia nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého.....	18
3.1.2.4. Obchodovanie s kvótami formou aukcie	21
3.1.2.5. Výnimka z úplného obchodovania s kvótami na účely výroby elektrickej energie a tepla	24
3.1.3. Medzinárodné kredity.....	27
3.2. Dopyt: kvóty stiahnuté z obehu.....	28
3.3. Dosiahnutie rovnováhy medzi ponukou a dopytom.....	29
4. LETECKÁ DOPRAVA	32
5. DOHĽAD NAD TRHOM.....	34
5.1. Právna povaha emisných kvót a ich fiškálne spracovanie	36
6. MONITOROVANIE, NAHLASOVANIE A OVEROVANIE EMISIÍ.....	37
7. PREHĽAD ADMINISTRATÍVNYCH OPATRENÍ	39
8. SÚLAD A PRESADZOVANIE	40
9. ZÁVERY A VÝHĽAD.....	41
PRÍLOHA	43

Zoznam akronymov a skratiek

AVR	Nariadenie o akreditácii a overovaní
CA	Príslušný orgán
CCS	Zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého
CCU	Zachytávanie a využívanie oxidu uhličitého
CDM	Mechanizmus čistého rozvoja
CER	Certifikované zníženia emisií
CORSIA	Systém kompenzácie a znižovania emisií CO ₂ pre medzinárodné letectvo
CSCF	Medziodvetvový korekčný faktor
EA	Európska spolupráca pre akreditáciu
EHP	Európsky hospodársky priestor
EEA	Európska environmentálna agentúra
EEX	Európska energetická burza
EIB	Európska investičná banka
ERU	Jednotky zníženia emisií
ESMA	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy
EU ETS	Systém EÚ na obchodovanie s emisiami
EUTL	Protokol transakcií Európskej únie
GHG	Skleníkový plyn
ICAO	Medzinárodná organizácia pre civilné letectvo
ICE	InterContinental Exchange Futures Europe (burza na elektronické obchodovanie s opciami a futuritami)
InnovFin EDP	Energetické demonštračné projekty InnovFin
JI	Spoločné vykonávanie
MAR	Nariadenie o zneužívaní trhu
MiFID2	Smernica o trhoch s finančnými nástrojmi
MiFIR	Nariadenie o trhoch s finančnými nástrojmi
MRR	Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní
MRVA	Monitorovanie, nahlasovanie, overovanie a akreditácia
MSR	Trhová stabilizačná rezerva
NAB	Vnútroštátny akreditačný orgán

NER	Rezerva pre nových účastníkov
OTC	Mimoburzové trhy
PFC	Úplne fluórované uhl'ovodíky
RES	Obnoviteľné zdroje energie
SARP	Štandardy a odporúčania CORSIA
TNAC	Celkové množstvo kvót v obehu

ZHRNUTIE

Emisie zo zariadení, na ktoré sa vťahuje systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii (EU ETS), v roku 2018 klesli o 4,1 % v porovnaní s rokom 2017. K tomuto poklesu došlo najmä v dôsledku výroby elektrickej energie a tepla, kým v prípade emisií z priemyslu sa zaznamenal len mierny pokles (pozri tabuľku 7 v oddiele 3.2). Overené emisie z leteckej dopravy naďalej rástli, pričom sa zaznamenal nárast o 3,9 % v porovnaní s rokom 2017 (pozri tabuľku 8 v oddiele 4).

V nadväznosti na prijatie revidovanej smernice o EU ETS sa zameranie presunulo na vykonávanie nových ustanovení ešte pred začiatkom fázy 4. V plnom prúde sú práce na zavedení nových vykonávacích predpisov týkajúcich sa zoznamu odvetví vystavených riziku úniku uhlíka, pravidiel bezodplatného pridelovania kvót, inovačného fondu, obchodovania formou aukcie, monitorovania, nahlasovania, overovania a akreditácie (MRVA), ako aj registra Únie, ktoré boli prijaté v uplynulom roku (pozri oddiely 2.2, 3.1.2 a 6.1).

Tretíkrát bol uverejnený ukazovateľ prebytku trhovej stabilizačnej rezervy, ktorý zodpovedal 1 654 909 824 kvótam. Jeho uverejnenie bude naďalej viesť k umiestneniu kvót do rezervy, čím sa v roku 2019 zníži aukčný objem skoro o 40 % alebo takmer o 397 miliónov kvót (pozri oddiel 3.3).

Vďaka posilnenému signálu o cene uhlíka na európskom trhu s uhlíkom dosiahli členské štáty v roku 2018 rekordné príjmy z aukčného obchodovania s kvótami v objeme približne 14 miliárd EUR. Členské štáty vynaložili alebo plánovali v priebehu roka vynaložiť takmer 70 % týchto príjmov na konkrétne účely súvisiace s klímou a energiou (pozri oddiel 3.1.2.4).

1. ÚVOD

Systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii (EU ETS) je od roku 2005 základným kameňom stratégie EÚ zameranej na zníženie emisií skleníkových plynov (GHG) v priemysle a pri výrobe elektrickej energie a tepla. Výrazne prispieva k dosiahnutiu celkového cieľa EÚ do roka 2020 znížiť emisie GHG o 20 % oproti úrovni z roka 1990. Aj keď je EÚ na dobrej ceste k prekročeniu tohto cieľa, zníženie emisií GHG aspoň o 40 % (v kontexte súčasného rámca politík EÚ v oblasti klímy a energetiky do roka 2030), a to zodpovedným spôsobom aspoň o 50 až 55 % (so zreteľom na politické usmernenia¹ pre novú Komisiu), by si vyžadovalo ďalší pokrok.

Po nadobudnutí účinnosti revízie systému EU ETS² pre fázu 4 v apríli 2018 rýchlo napreduje prijímanie vykonávacích právnych predpisov na štvrté obdobie obchodovania. Za uplynulý rok sa prijali vykonávacie právne predpisy týkajúce sa nového zoznamu odvetví vystavených riziku úniku uhlíka a pravidiel bezodplatného pridelovania a zrevidoval sa právny rámec systému registra Únie s cieľom prispôbiť sa požadovaným úpravám pre fázu 4. Okrem toho boli stanovené pravidlá sfunkčnenia inovačného fondu – hlavného nástroja ETS na financovanie nízkouhlíkových inovačných technológií a prevratných inovácií vo fáze 4. Zároveň sa uskutočnila revízia nariadenia o obchodovaní formou aukcie s cieľom umožniť inovačnému fondu v roku 2020 aukčne obchodovať s prvými 50 miliónmi kvót. V auguste 2019 prijala Komisia druhú revíziu na vytvorenie inštitucionálneho rámca obchodovania s kvótami formou aukcie pre inovačný aj modernizačný fond vo fáze 4. Rovnako dôležitá bola aktualizácia rámca monitorovania, nahlasovania, overovania a akreditácie (MRVA) v systéme EU ETS s cieľom zlepšiť a objasniť existujúce pravidlá založené na skúsenostiach s vykonávaním vo fáze 3. Komisia sa práve intenzívne venuje finalizácii zostávajúcich vykonávacích predpisov, aby sa mohli prijať do januára 2021, keď sa začne nové obdobie obchodovania.

Legislatívne zmeny schválené v posledných rokoch na riešenie prebytku kvót na trhu s uhlíkom začali prinášať ovocie. Od uverejnenia poslednej správy o fungovaní trhu s uhlíkom sa tretíkrát uverejnil ukazovateľ prebytku trhovej stabilizačnej rezervy. Na základe tohto ukazovateľa a revidovaných právnych predpisov týkajúcich sa EU ETS sa v roku 2019 znížia aukčné objemy o takmer 400 miliónov kvót, čo zodpovedá 24 % prebytku.

V uplynulom roku sa zvýšila aj dôvera účastníkov trhu, čo sa odrazilo v posilnenom signáli týkajúcom sa ceny uhlíka. Vyššia cena emisných kvót viedla k podstatnému zvýšeniu celkových príjmov členských štátov z obchodovania s kvótami formou aukcie – v roku 2018 dosiahli celkové príjmy 14 miliárd EUR, čo je viac ako dvojnásobok príjmov dosiahnutých v roku 2017. Na základe údajov, ktoré členské štáty predložili v priebehu roka 2018, sa takmer 70 % týchto príjmov vynaložilo (alebo plánovalo vynaložiť) na stanovené účely súvisiace s klímou a energiou.

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_sk.pdf.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/410 zo 14. marca 2018, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne znižovanie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814, Ú. v. EÚ L 76, 19.3.2018, s. 3.

Táto správa o fungovaní európskeho trhu s uhlíkom sa predkladá v súlade s požiadavkami článku 10 ods. 5 a článku 21 ods. 2 smernice 2003/87/ES³ (smernica o EU ETS). Ako sa stanovuje v smernici, účelom správy je každoročne poskytovať pravidelný prehľad aktuálneho vývoja na európskom trhu s uhlíkom.

Správa sa týka roka 2018, ale uvádzajú sa v nej aj iniciatívy, ktoré boli navrhnuté alebo schválené v prvej polovici roka 2019.

Pokiaľ nie je uvedené inak, údaje použité v tejto správe sú informácie, ktoré boli verejne dostupné a ktoré mala Komisia k dispozícii ku koncu júna 2019. Všeobecné a opisné informácie o EU ETS sa v celej správe uvádzajú v rámčekoch.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES, Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32.

⁴ Koncovým dátumom bol 28. jún 2019.

2. INFRAŠTRUKTÚRA EU ETS

2.1. Zahrnuté činnosti, zariadenia a prevádzkovatelia lietadiel

Systém EU ETS funguje v 31 krajinách Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). Obmedzujú sa ním emisie z takmer 11 000 elektrární a výrobných zariadení, ako aj z činností vyše 500 prevádzkovateľov lietadiel, ktoré lietajú medzi letiskami EHP. Vzťahuje sa približne na 39 % emisií skleníkových plynov v EÚ.

Vo fáze 3 (2013 – 2020)* sa odvetvia so stacionárnymi zariadeniami, na ktoré sa vzťahuje EU ETS, radia medzi energeticky náročné odvetvia vrátane elektrární a iných spaľovacích zariadení s menovitým tepelným príkonom > 20 MW (okrem zariadení na nebezpečný alebo komunálny odpad), ropných rafinérií, koksárenských pecí, železiarní a oceliarní, výroby cementového slinku, skla, vápna, tehál, keramiky, celulózy, papiera a lepenky, hliníka, petrochemických výrobkov, amoniaku, kyseliny dusičnej, kyseliny adipovej, glyoxálu a kyseliny glyoxylovej, zachytávania CO₂, potrubnej prepravy a geologického ukladania CO₂.

Rozsah pôsobnosti systému EU ETS v odvetví letectva bol v rokoch 2013 – 2016 obmedzený len na lety v rámci EHP, kým sa čakalo na prijatie globálnej koncepcie na pôde Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO). S cieľom podporiť vývoj systému kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA) sa v roku 2017 platnosť obmedzenia na lety v rámci EHP predĺžila do roka 2023 (pozri oddiel 4).

Systém EU ETS zahŕňa emisie oxidu uhličitého (CO₂), ale aj emisie oxidu dusného (N₂O) zo všetkých typov výroby kyseliny dusičnej, kyseliny adipovej, glyoxálu a kyseliny glyoxylovej, ako aj emisie úplne fluórovaných uhlíkovodíkov (PFC) z výroby hliníka. Napriek tomu, že účasť na systéme EU ETS je povinná, v niektorých odvetviach sú zahrnuté len zariadenia presahujúce určitú veľkosť. Zúčastnené krajiny môžu navyše vylúčiť zo systému malé zariadenia (emitujúce menej ako 25 000 ton ekvivalentu CO₂), ak sú zavedené alternatívne a ekvivalentné opatrenia. Vo fáze 4 možno veľmi malé zdroje emisií (s nahlásenými emisiami v množstve menej ako 2 500 ton ekvivalentu CO₂ za posledné tri roky) vylúčiť zo systému EU ETS pod podmienkou existencie zjednodušených opatrení týkajúcich sa monitorovania s cieľom posúdiť množstvo ich emisií. Zúčastnené krajiny môžu do systému EU ETS začleniť aj ďalšie odvetvia a skleníkové plyny (tzv. opt-in).

* Informácie o fázach 1 a 2 systému EU ETS sa nachádzajú na stránke: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/pre2013_sk.

V správach podľa článku 21, ktoré predložili zúčastnené krajiny⁵ v roku 2019, sa uvádza, že v roku 2018 existovalo celkovo 10 744 povolených zariadení.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2018 sa v rámci systému EU ETS naďalej spaľovali prevažne fosílna palivá. V spojení s 2 181 zariadeniami (20,3 % z celkového počtu zariadení) však 29 členských štátov nahlásilo aj využívanie biomasy. Dve krajiny (LI a MT) nenahlásili žiadne využívanie biomasy. Celkové emisie z biomasy v roku 2018 predstavovali približne 151 miliónov ton CO₂ (9 % z emisií nahlásených v rámci EU ETS), čo je mierny nárast zo 145 miliónov ton CO₂ v roku 2017 (8 % z emisií nahlásených v rámci systému EU ETS). Z toho 99,2 % bolo nulových⁶. V roku 2018 žiadna krajina neoznámila používanie biopalív prevádzkovateľmi lietadiel, zatiaľ čo v roku 2017 takéto použitie uviedlo len Švédsko pri dvoch prevádzkovateľoch lietadiel.

Pokiaľ ide o kategórie zariadení na základe ročných emisií⁷, z údajov za rok 2018 vyplýva, že tak ako v predchádzajúcich rokoch 72 % zariadení je zaradených do kategórie A, 21 % do kategórie B a 7 % do kategórie C. Ako „zariadenia s nízkymi emisiami“⁸ bolo nahlásených 6 113 zariadení (57 % z celkového počtu).

Pokiaľ ide o činnosti EU ETS dodatočne uvedené v zozname pre emisie iné ako CO₂, 13 krajín (DE, FR, EL, ES, IS, IT, NL, NO, RO, SE, SI, SK, UK) nahlásilo vydané povolenia pre primárnu výrobu hliníka a úplne fluórovaných uhlíkovodíkov (PFC), kým 21 krajín (všetky okrem CY, DK, EE, IE, IS, LI, LU, LV, MT a SI) nahlásilo vydané povolenia pre výrobu kyseliny dusičnej a emisie N₂O. Ostatné odvetvia N₂O – výroba kyseliny adipovej bola nahlásená v troch krajinách (DE, FR, IT) a výroba glyoxálu a kyseliny glyoxylovej v dvoch krajinách (DE, FR). Činnosti zachytávania a ukladania CO₂ oznámili len Nórsko a Rakúsko.

Rovnako ako v uplynulom roku sedem krajín (ES, FR, HR, IS, IT, SI, UK) využilo možnosť vylúčiť zo systému EU ETS malé zdroje emisií v súlade s článkom 27 smernice o EU ETS. Emisie vylúčené za rok 2018 predstavovali 2,92 milióna ton CO₂ (približne 0,17 % z celkových overených emisií v porovnaní s 0,16 % v predchádzajúcom roku).

Podľa správ predložených v súlade s článkom 21 v roku 2019 doteraz osem krajín (BE, DK, FR, HR, HU, LI, LT, NL) využilo ustanovenie podľa článku 13 nariadenia o monitorovaní

⁵ V súvislosti so správami podľa článku 21 pojem „zúčastnené krajiny“ alebo jednoducho „krajiny“ zahŕňa 28 členských štátov EÚ a krajiny EHP (Island, Nórsko a Lichtenštajnsko).

⁶ V systéme EU ETS je emisný faktor pre biomasu stanovený na nulu, ak je splnené vymedzenie pojmu „biomasa“ a ak sú v prípade biopalív alebo biokvapalín splnené kritériá trvalej udržateľnosti podľa článku 17 ods. 1 smernice 2009/28/ES (smernica o obnoviteľných zdrojoch energie). Pri nulových emisiách sa nemusia odovzdávať žiadne kvóty. V správach predložených podľa článku 21 v roku 2019 tri zúčastnené krajiny (LV, LT a DK) oznámili len energetický obsah biomasy s nulovou hodnotou, a nie skutočné emisie. Ich emisie sa preto v uvedenom súčte nezohľadňujú.

⁷ Zariadenia kategórie C emitujú viac ako 500 000 ton ekvivalentu CO₂ ročne, zariadenia kategórie B emitujú 500 000 až 50 000 ton ekvivalentu CO₂ ročne a zariadenia kategórie A emitujú menej ako 50 000 ton ekvivalentu CO₂ ročne. Pozri nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlásení emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 30.

⁸ Zariadenia s nízkymi emisiami sú podmnožinou zariadení kategórie A, ktoré emitujú menej ako 25 000 ton ekvivalentu CO₂ ročne [pozri článok 47 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 601/2012].

a nahlasovaní (MRR)⁹ s cieľom umožniť používanie zjednodušených plánov monitorovania v nízko rizikových prípadoch pri stacionárnych zariadeniach. Pokiaľ ide o prevádzkovateľov lietadiel s nízkymi emisiami, tri krajiny (BE, IS a PL) nahlásili využívanie tohto ustanovenia v roku 2018.

V roku 2018 bolo nahlásených 655 prevádzkovateľov lietadiel, ktorí mali plán monitorovania (v porovnaní s 541 nahlásenými v roku 2017 a 503 nahlásenými v roku 2016). Z nahlásených prevádzkovateľov bolo 50 % (328) komerčných, kým zvyšných 50 % (327) bolo nekomerčných¹⁰. Celkovo 287 (44 %) možno považovať za malé zdroje emisií [v porovnaní s 280 (52 %) v roku 2017 a 249 (50 %) v roku 2016].

2.2. Register Únie a protokol transakcií Európskej únie (EUTL)

V rámci registra Únie a protokolu transakcií Európskej únie (EUTL) sa sleduje vlastníctvo všeobecných kvót a kvót pre leteckú dopravu, pričom sa na tento účel zaznamenávajú množstvá držané na účtoch a transakcie medzi účtami. Vede a spravuje ich Komisia, kým kontaktným miestom pre zástupcov účtov (spoločnosti alebo fyzické osoby) ostávajú vnútroštátni správcovia registra v zúčastnených krajinách. Zatiaľ čo v registri Únie sa vedú účty stacionárnych zariadení a prevádzkovateľov lietadiel, prostredníctvom EUTL sa automaticky kontrolujú, zaznamenávajú a povoľujú všetky transakcie medzi účtami, čím sa zabezpečuje, aby boli všetky prevody v súlade s pravidlami EU ETS.

Údaje zaznamenané v registri Únie a EUTL sú dôležitým zdrojom informácií pre rôzne typy výkazov v systéme EU ETS, ako je výpočet ukazovateľa prebytku trhovej stabilizačnej rezervy (pozri oddiel 3.3) a správy predkladané Európskou environmentálnou agentúrou (EEA). Prostredníctvom EUTL sa zabezpečuje aj transparentnosť v systéme EU ETS, uverejňovanie* informácií o súlade stacionárnych zariadení a prevádzkovateľov lietadiel s ustanoveniami o ETS.

* Informácie, ktoré uverejňuje EUTL, sa nachádzajú na stránke: <https://ec.europa.eu/clima/ets/>.

Register Únie a EUTL boli v roku 2018 plne funkčné nepretržite počas 365 dní, pričom v dôsledku technických inovácií sa vyskytli len malé prerušenia, ktorých celková dĺžka predstavovala približne 26 hodín.

Od 1. januára 2019 Komisia pozastavila¹¹ v prípade Spojeného kráľovstva všetky procesy týkajúce sa bezodplatného pridelovania kvót, obchodovania formou aukcie a výmeny

⁹ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 30.

¹⁰ Príkladom komerčného prevádzkovateľa lietadiel môže byť letecká spoločnosť v oblasti osobnej dopravy poskytujúca služby širokej verejnosti. Príkladom nekomerčného prevádzkovateľa lietadiel je súkromné lietadlo.

¹¹ Rozhodnutie Komisie zo 17. decembra 2018 o poverení centrálného správcu dočasne pozastaviť schválenie príslušných postupov pre Spojené kráľovstvo prostredníctvom protokolu transakcií Európskej únie týkajúceho sa bezodplatného pridelovania kvót, obchodovania formou aukcie a výmeny medzinárodných kreditov [C (2018) 8707].

medzinárodných kreditov v súlade s ochrannými opatreniami¹² na ochranu environmentálnej integrity EU ETS v prípadoch, keď sa na členský štát, ktorý vystupuje z EÚ, prestane uplatňovať právo EÚ.

V marci 2019 bolo prijaté delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1122¹³, ktorým sa stanovujú pravidlá fungovania registra Únie v nasledujúcom období obchodovania v rámci EU ETS (2021 – 2030). Nariadením sa umožňuje, aby register Únie splnil požiadavky týkajúce sa fázy 4 stanovené v revidovanej smernici o EU ETS, napríklad úpravou funkcií tak, aby boli kvóty časovo neobmedzené a mohli sa použiť len na pokrytie emisií od prvého roka daného desaťročného obdobia, v ktorom boli vydané, a aby zároveň zabezpečil, aby sa medzinárodné kredity nemohli použiť na pokrytie emisií od roku 2021. Okrem toho sa novým nariadením prispôsobujú pravidlá upravujúce register Únie tak, aby sa zosúladiť s požiadavkami právnych predpisov v oblasti finančného trhu v nadväznosti na klasifikáciu emisných kvót ako „finančných nástrojov“ podľa smernice 2014/65/EÚ¹⁴ od 3. januára 2018 a s požiadavkami revidovaných pravidiel ochrany údajov.

3. FUNGOVANIE TRHU S UHLÍKOM V ROKU 2018

V tomto oddiele sa uvádzajú informácie o aspektoch súvisiacich s ponukou kvót a dopytom po kvótach v systéme EU ETS. Pokiaľ ide o stranu ponuky, zahrnuté sú informácie týkajúce sa stropov, bezodplatného pridelovania kvót, programu NER300 (vrátane operácií pre pripravovaný inovačný fond), obchodovania formou aukcie, výnimky z úplného obchodovania formou aukcie v odvetví výroby elektrickej energie a tepla (článok 10c), využívania medzinárodných kreditov, ako aj oddiel o systémoch kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého.

Na strane dopytu sa uvádzajú informácie o množstve overených emisií a zabezpečení rovnováhy medzi dopytom a ponukou kvót na trhu s uhlíkom prostredníctvom trhovej stabilizačnej rezervy (MSR).

¹² Nariadenie Komisie (EÚ) 2018/208 z 12. februára 2018, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 389/2013, ktorým sa zriaďuje register Únie, Ú. v. EÚ L 39, 13.2.2018, s. 3.

¹³ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1122 z 12. marca 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o fungovanie registra Únie (Ú. v. EÚ L 177, 2.7.2019, s. 3).

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ, Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 349.

3.1. Ponuka: kvóty uvedené do obehu

3.1.1. Strop

Strop je absolútne množstvo skleníkových plynov, ktoré môžu emitovať subjekty, na ktoré sa vzťahuje daný systém, aby sa zabezpečilo splnenie cieľového zníženia emisií, ktoré musí zodpovedať počtu kvót uvedených do obehu počas obdobia obchodovania. Vo fáze 3 sa uplatňuje spoločný celoeurópsky emisný strop, ktorým sa nahrádza predchádzajúci systém vnútroštátnych stropov.

Strop emisií pre stacionárne zariadenia na rok 2013 bol stanovený na 2 084 301 856 kvót. Tento strop sa každoročne znižuje o koeficient lineárneho zníženia zodpovedajúci 1,74 % priemerného celkového množstva kvót, ktoré boli každoročne vydané v rokoch 2008 – 2012, čím sa zabezpečí, že počet kvót, ktoré môžu používať stacionárne zariadenia, bude v roku 2020 o 21 % nižší ako v roku 2005.

Strop emisií pre odvetvie leteckej dopravy sa pôvodne stanovil na 210 349 264 kvót pre leteckú dopravu ročne, čo je o 5 % menej ako priemerná ročná úroveň emisií z leteckej dopravy v rokoch 2004 – 2006. Dňa 1. januára 2014 sa zvýšil o 116 524 kvót pre leteckú dopravu vzhľadom na to, že sa k systému EU ETS pripojilo Chorvátsko. Tento strop mal odrážať právne predpisy z roka 2008*, v ktorých sa uvádza, že do systému EU ETS sa zahrnú všetky lety smerujúce z EHP, do EHP a v rámci EHP. Rozsah pôsobnosti EU ETS však bol v rokoch 2013 – 2016 dočasne obmedzený na lety v rámci EHP s cieľom podporiť vypracovanie globálneho opatrenia ICAO na stabilizáciu emisií z medzinárodnej leteckej dopravy na úrovniach roka 2020. Z toho dôvodu bol počet kvót pre leteckú dopravu uvedených do obehu v rokoch 2013 – 2016 výrazne nižší ako pôvodný strop. V záujme podpory vypracovania globálneho opatrenia ICAO došlo v roku 2017 k predĺženiu obmedzenia týkajúceho sa letov v rámci EHP do roka 2023 (pozri oddiel 4).

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/101/ES z 19. novembra 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom začleniť činnosti leteckej dopravy do systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci Spoločenstva.

V tabuľke 1 sú uvedené údaje o strope pre stacionárne zariadenia a počet kvót pre leteckú dopravu ročne uvedených do obehu¹⁵ pre každý rok počas fázy 3 systému EU ETS.

¹⁵ Počet kvót pre leteckú dopravu uvedených do obehu od roku 2013 je výsledkom prístupu zdola nahor vychádzajúceho z bezodplatného pridelovania kvót (určeného pre činnosť prevádzkovateľov v rámci EHP na základe referenčných hodnôt podľa činností). Počet vydražených kvót sa potom odvodí na základe skutočnosti, že bezodplatné pridelovanie kvót (vrátane osobitnej rezervy na neskoršiu distribúciu rýchlo rastúcim prevádzkovateľom lietadiel a novým účastníkom) by malo predstavovať 85 % a obchodovanie formou aukcie 15 % z celkového množstva.

Tabuľka 1: Strop EU ETS na roky 2013 – 2020

Rok	Ročný strop (zariadenia)	Ročné kvóty pre leteckú dopravu uvedené do obehu¹⁶
2013	2 084 301 856	32 455 296
2014	2 046 037 610	41 866 834
2015	2 007 773 364	50 669 024
2016	1 969 509 118	38 879 316
2017	1 931 244 873	38 711 651
2018	1 892 980 627	38 909 625
2019	1 854 716 381	35 172 897 ¹⁷
2020	1 816 452 135	

¹⁶ Okrem bezodplatne pridelených kvót a množstiev obchodovaných formou aukcie zahŕňajú aktualizované údaje aj výmeny medzinárodných kreditov.

¹⁷ Vráťane informácií z aukčného kalendára pre leteckú dopravu na rok 2019. Údaje o Spojenom kráľovstve za rok 2019 nie sú zahrnuté vzhľadom na ochranné opatrenia, ktoré Komisia prijala na ochranu environmentálnej integrity EU ETS v prípadoch, keď sa na členský štát, ktorý vystupuje z EÚ, prestane uplatňovať právo EÚ (pozri oddiel 2.2).

3.1.2. Vydané kvóty

3.1.2.1. Bezodplatné pridelenie kvót

Hoci vo fáze 3 systému EU ETS je obchodovanie formou aukcie štandardným spôsobom pridelenia kvót, značné množstvo kvót sa pridáva bezodplatne. Platia tieto zásady:

- na výrobu elektrickej energie sa nepridávajú bezodplatné kvóty,
- bezodplatné kvóty pre výrobný priemysel sa rozdeľujú podľa harmonizovaných pravidiel v rámci celej EÚ,
- bezodplatné pridelenie kvót je postavené na referenčných hodnotách výkonnosti s cieľom posilniť stimuly motivujúce k znižovaniu emisií GHG a inováciám a odmeniť najefektívnejšie zariadenia,
- zriadila sa celoeurópska rezerva pre nových účastníkov (NER), ktorá zodpovedá 5 % celkového množstva kvót vo fáze 3 a je určená pre nové priemyselné zariadenia a zariadenia, ktoré výrazne zvyšujú kapacitu.

Kvóty sa bezodplatne pridávajú priemyselným zariadeniam na riešenie rizika úniku uhlíka (situácie, keď spoločnosti z dôvodu nákladov presúvajú výrobu do tretích krajín s menej prísnymi obmedzeniami emisií GHG, čo môže viesť k zvyšovaniu ich celkových emisií). Odvetvia a pododvetvia, ktorým hrozí vysoké riziko úniku uhlíka, sú uvedené v zozname odvetví vystavených riziku úniku uhlíka*. Zatiaľ čo pôvodne sa zoznam vzťahoval na roky 2015 – 2019, v revidovanej smernici o EU ETS sa jeho platnosť predlžuje do 31. decembra 2020.

* Aktuálny zoznam odvetví vystavených riziku úniku uhlíka sa nachádza na stránke: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:32014D0746>.

V priebehu fázy 3 bude približne 43 % z celkového množstva dostupných kvót pridelených bezodplatne, pričom podiel kvót, s ktorými majú členské štáty obchodovať formou aukcie, predstavuje 57 %.

Po odpočítaní 300 miliónov kvót na program NER300 bolo v pôvodnej rezerve pre nových účastníkov 480,2 milióna kvót. Do júna 2019 sa vyhradilo 167,9 milióna kvót pre 937 zariadení pre celú fázu 3. Zostávajúca NER predstavuje 312,3 milióna kvót. Predpokladá sa, že značný počet týchto kvót zostane nepridelený. Tieto kvóty sa budú na konci fázy 3 nachádzať v trhovej stabilizačnej rezerve (MSR), z nich 200 miliónov sa použije na vytvorenie NER pre fázu 4.

Do júna 2019 sa objem bezodplatne pridelených kvót znížil približne o 457 miliónov kvót z dôvodu zatvorenia zariadení alebo obmedzenia ich výroby či výrobnej kapacity oproti výrobe či kapacite pôvodne použitej pri výpočte kvót pridelených v prípade fázy 3.

Tabuľka 2: Počet kvót (v miliónoch) bezodplatne pridelených priemyslu v rokoch 2013 – 2019¹⁸

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bezodplatné pridelovanie kvót¹⁹ (EÚ28 + štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP)	903,0	874,8	847,6	821,3	796,2	771,9	748,1 ²⁰
Kvóty z rezervy pre nových účastníkov (investície „na zelenej lúke“ a zvýšenia kapacity)	11,7	15,3	18,6	21,8	23,4	23,6	22,9
Bezodplatné kvóty, ktoré zostávajú nepridelené z dôvodu ukončenia prevádzky alebo zmien výroby alebo výrobnnej kapacity	40,1	58,9	70,8	67,5	71,6	75,9	71,9

Vzhľadom na to, že dopyt po bezodplatne pridelovaných kvótach presiahol dostupné množstvo, sa objem pridelených kvót pre všetky zariadenia, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, znížil o rovnaký percentuálny podiel uplatnením „medziodvetvového korekčného faktora (CSCF)“²¹. Pôvodné hodnoty CSCF boli revidované v roku 2017²².

S cieľom zabrániť riziku úniku uhlíka bude bezodplatné pridelovanie kvót pokračovať aj po roku 2020 na základe referenčných hodnôt odvodených so zreteľom na výkonnosť 10 % najefektívnejších zariadení v EÚ. Úroveň vystavenia odvetví riziku úniku uhlíka sa posudzovala na základe kombinovaného ukazovateľa, a to súčinu intenzity obchodu s tretími krajinami za dané odvetvie a intenzity emisií v danom odvetví. Na základe tohto posúdenia Komisia vo februári 2019 prijala zoznam odvetví vystavených riziku úniku uhlíka na ďalšie obdobie obchodovania²³, ktorý bude platiť pre celú fázu 4.

V záujme zohľadnenia pokroku v oblasti technológií a inovácií sa vo fáze 4 budú referenčné hodnoty dvakrát aktualizovať na základe skutočných údajov. Zariadenia, ktoré žiadajú o bezodplatné pridelenie kvót v prípade prvého obdobia pridelovania kvót (2021 – 2025), museli príslušným orgánom predložiť požadované údaje do 30. mája 2019. Tieto údaje

¹⁸ Údaje zahŕňajú oznámenia od členských štátov prijaté do júna 2019 a môžu sa zmeniť v dôsledku neskorších oznámení.

¹⁹ Počiatočná suma pred uplatnením nižšie uvedených znížení.

²⁰ Pridelovanie kvót bolo v prípade Spojeného kráľovstva (spolu 48 miliónov kvót na rok 2019) pozastavené v dôsledku ochranných opatrení prijatých Komisiou na ochranu environmentálnej integrity EU ETS v prípadoch, keď sa na členský štát, ktorý vystupuje z EÚ, prestane uplatňovať právo EÚ (pozri oddiel 2.2).

²¹ Rozhodnutie Komisie 2013/448/EÚ, Ú. v. EÚ L 240, 7.9.2013, s. 27.

²² Rozhodnutie Komisie 2017/126/EÚ, Ú. v. EÚ L 19, 25.1.2017, s. 93.

²³ Delegované rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/708, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:120:FULL&from=SK>.

použije Komisia na výpočet kvót, ktoré sa pridelia každému zariadeniu a na aktualizáciu referenčných hodnôt na roky 2021 – 2025. V decembri 2018 bol prijatý delegovaný akt o revízii pravidiel bezodplatného pridelovania kvót na roky 2021 – 2030²⁴, pričom sa začalo pracovať na aktualizácii referenčných hodnôt na roky 2021 – 2025 (pozri dodatok 7 k prílohe).

Vo fáze 4 budú kvóty pre jednotlivé zariadenia včas upravené, aby sa zohľadnili významné zvýšenia a zníženia prevádzky. Aby sa zabránilo manipulácii a zneužívaniu systému úpravy pridelovania kvót a predišlo zbytočnej administratívnej záťaži, Komisia prijme vykonávací akt s cieľom vymedziť ďalšie opatrenia na účely úprav (pozri dodatok 7 k prílohe).

²⁴ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/331, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:059:FULL&from=SK>.

3.1.2.2. Program NER300 a inovačný fond

Program NER300 je rozsiahly program financovania inovačných demonštračných projektov v oblasti výroby nízkouhlíkovej energie. Zameraný je na demonštráciu ekologicky bezpečného zachytávania a ukladania uhlíka (CCS) a inovačné technológie v oblasti obnoviteľných zdrojov energie (RES) na komerčnej úrovni v rámci EÚ. Program NER300 je financovaný zo speňaženia 300 miliónov emisných kvót z NER. Finančné prostriedky boli poskytnuté na projekty vyberané v dvoch kolách výziev na predkladanie návrhov v decembri 2012 a júli 2014.

Inovačný fond je jedným z dvoch mechanizmov financovania nízkouhlíkových projektov vytvorený na základe revidovanej smernice o EU ETS pre fázu 4. Na konkurenčnom základe bude podporovať prvé uvedenie na trh a komerčnú demonštráciu inovačných technológií a prevratných inovácií v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, vrátane inovačných obnoviteľných zdrojov energie, energeticky náročných priemyselných odvetví, zachytávania a využívania oxidu uhličitého (CCU) a uskladňovania energie. Bude sa to financovať z aukčného obchodovania najmenej 450 miliónov kvót a z akéhokoľvek nevyplateného rozpočtu z programu NER300. Prvá výzva na predkladanie návrhov sa pripravuje na rok 2020.

Na základe týchto dvoch výziev na predkladanie návrhov NER300 sa prostriedky vo výške 2,1 miliardy EUR prideliť celkovo 38 projektom v oblasti RES a 1 projektu v oblasti CCS v 20 členských štátoch EÚ. Z nich 7 je v prevádzke: bioenergetické projekty BEST v Taliansku a Verbiostraw v Nemecku, projekty v oblasti veternej energie na pevnine Windpark Blaiken vo Švédsku a Windpark Handalm v Rakúsku, projekty v oblasti veternej energie na mori Veja Mate a Nordsee One v Nemecku a projekt inteligentnej siete Puglia Active Network v Taliansku.

Očakáva sa, že päť projektov z prvej výzvy sa uvedie do prevádzky do konca roka 2019, kým v prípade 4 projektov z druhej výzvy napredujú prípravy s cieľom uviesť ich do prevádzky k 30. júnu 2021. Vzhľadom na problematický hospodársky a politický kontext, ku ktorému došlo od zriadenia programu NER300, 19 projektov nebolo schopných získať dostatočnú dodatočnú finančnú podporu a boli zrušené, pričom sa uvoľnilo celkovo 1,358 miliardy EUR. Štyri ďalšie projekty sú v rôznych štádiách vývoja.

Zmeneným rozhodnutím o programe NER300²⁵ sa umožnilo opätovné investovanie uvoľnených finančných prostriedkov zo zrušených projektov z prvej výzvy (doteraz 623 miliónov EUR) do existujúcich finančných nástrojov – do demonštračných projektov v oblasti energetiky (EDP) InnovFin a do dlhového nástroja v rámci Nástroja na prepájanie Európy, ktoré oba spravuje Európska investičná banka. Vďaka tomu bude možné maximalizovať prínosy programu NER300 a využiť ďalšie súkromné investície do nízkouhlíkových inovácií.

²⁵ Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/2172 z 20. novembra 2017, ktorým sa mení rozhodnutie 2010/670/EÚ, pokiaľ ide o použitie nevyplatených výnosov z prvého kola výziev na predloženie návrhov.

Doteraz boli vybrané 3 projekty, v ktorých sa mali využiť nevyčerpané finančné prostriedky z programu NER300 v rámci EDP InnovFin, s podporou v objeme približne 73 miliónov EUR (pozri dodatok 9 k prílohe).

Uvoľnené finančné prostriedky zo zrušených projektov z druhej výzvy (doteraz 735,5 milióna EUR) budú pripočítané k zdrojom dostupným pre inovačný fond.

Tabuľka 3: Projekty NER300 vybrané v rámci prvej a druhej výzvy na predkladanie návrhov²⁶

	1. výzva na predkladanie návrhov	2. výzva na predkladanie návrhov
Pripravované projekty	6	7
Projekty v prevádzke	6	1
Zrušené projekty	8	11
Spolu	20	19

Vo fáze 4 celková hodnota zdrojov dostupných na demonštráciu inovačných technológií a prevratných inovácií v rámci inovačného fondu pravdepodobne výrazne prekročí sumu 2,1 miliardy EUR pre NER300²⁷. Vo februári 2019 bolo prijaté delegované nariadenie²⁸ o prevádzke inovačného fondu. Na podporu z fondu budú oprávnené projekty vo všetkých členských štátoch vrátane projektov v malom rozsahu.

V záujme zvýšenia informovanosti o inovačnom fonde sa Komisia v roku 2019 a v prvom polroku 2020 aktívne zapojí do osvetových činností spolu s priemyslom a členskými štátmi s cieľom diskutovať o kľúčových otázkach, ktorým čelia jednotlivé odvetvia v súvislosti s výberom a realizáciou projektov. Prvá výzva na predkladanie návrhov v rámci inovačného fondu je naplánovaná na rok 2020, po ktorej budú nasledovať pravidelné výzvy do roka 2030.

²⁶ V súlade s rozhodnutím Komisie 2010/670/EÚ v prípade projektov vybraných v rámci prvej výzvy sa muselo záverečné investičné rozhodnutie prijať do konca roka 2016, zatiaľ čo v prípade projektov vybraných v rámci druhej výzvy sa tak muselo urobiť do konca júna 2018.

²⁷ Hodnota 450 miliónov kvót dostupných pre fond bude závisieť od ceny uhlíka. Pri priemernej cene 25 EUR za kvótu by zdroje pre fond predstavovali 11,3 miliardy EUR.

²⁸ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/856 z 26. februára 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o prevádzku inovačného fondu, Ú. v. EÚ L 140, 28.5.2019, s. 6 – 17.

3.1.2.3. Kompenzácia nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého

Okrem bezodplatného pridelovania kvót na pokrytie priamych nákladov na emisie oxidu uhličitého môžu členské štáty EÚ poskytnúť štátnu pomoc niektorým priemyselným odvetviám s veľkou spotrebou elektrickej energie ako kompenzáciu nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého, t. j. nákladov vyplývajúcich zo zvýšených cien elektrickej energie z dôvodu, že výrobcovia elektrickej energie prenášajú náklady na nákup kvót na spotrebiteľov.

S cieľom zabezpečiť harmonizované uplatňovanie kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého vo všetkých členských štátoch a minimalizovať narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu Komisia prijala usmernenia o štátnej pomoci v súvislosti s EU ETS*, ktoré sú platné do konca roka 2020. V usmerneniach sa okrem iného stanovujú oprávnené odvetvia a maximálne sumy kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého.

V revidovanej smernici o EU ETS sa členským štátom umožňuje pokračovať v poskytovaní kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého vo fáze 4, čo sa dopĺňa o sprísnené ustanovenia o transparentnosti a predkladaní správ. Vzhľadom na to Komisia začala revíziu usmernení o štátnej pomoci v súvislosti s EU ETS na nasledujúce obdobie obchodovania (pozri dodatok 7 k prílohe). Komisia v rámci tohto procesu na základe konzultácií so zainteresovanými stranami a členskými štátmi, ktoré sa konali na začiatku roka 2019, preskúma zoznam oprávnených odvetví, ako aj faktory určujúce maximálnu výšku pomoci.

* Usmernenia k niektorým opatreniam štátnej pomoci v súvislosti so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov po roku 2012, Ú. v. EÚ C 158, 5.6.2012, s. 4.

Komisia doteraz schválila 13²⁹ systémov kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého v 12 členských štátoch. V roku 2018 sa po prvýkrát vyplatila kompenzácia z valónskeho systému a luxemburského systému. Španielska vláda oznámila Komisii revíziu svojho systému so zámerom zvýšiť jeho rozpočet. Poľsko v roku 2019 oznámilo Komisii navrhované opatrenie a dostalo schválenie štátnej pomoci pre systém, ktorý v roku 2020 začne vyplácať podporu na nepriame náklady vzniknuté v roku 2019.

V smernici o EU ETS sa stanovuje, že členské štáty, ktoré zavedú systém kompenzácie nepriamych nákladov, by mali do troch mesiacov od konca každého roka zverejniť v jednoducho prístupnej forme celkovú poskytnutú sumu kompenzácie a prehľad podľa jednotlivých odvetví a pododvetví.

²⁹ Okrem toho boli prijaté úpravy pre francúzsky a španielsky systém.

Súhrn údajov uverejnených členskými štátmi, pokiaľ ide o kompenzáciu vyplatenú v roku 2018, je uvedený v tabuľke 4.

Tabuľka 4: Kompenzácia nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého vyplatená členskými štátmi v roku 2018³⁰

Členský štát	Trvanie systému	Kompenzácia nepriamych nákladov vzniknutých v roku 2017 a vyplatená v roku 2018 (v mil. EUR)	Počet príjemcov (zariadení)	Príjmy z aukcií v roku 2017 (okrem kvót pre leteckú dopravu, v mil. EUR)	Percentuálny podiel príjmov z aukcií vynaložených na kompenzáciu nepriamych nákladov
UK	2013 – 2020	22,36 ³¹	60 ³²	1607 ³³	3,7 %
DE	2013 – 2020	202	891	1 141,7	17,6 %
BE (FL)	2013 – 2020	31,7	106	143,5	27,3 %
BE (WL)	2017 – 2020	7,5	30		
NL	2013 – 2020	36,9	96	189	19,5 %
EL	2013 – 2020	16,8	50	196,6	8,5 %
LT	2014 – 2020	0,24	1	31,4	0,8 %
SK	2014 – 2020	10	7	87	11,4 %
FR	2015 – 2020	98,7	296	309,8	31,8 %
FI	2016 – 2020	26,7	58	94,6	28,2 %
ES	2013 – 2015	6	151	488,8	1,2 %
LU	2018 – 2020	3,4	2	6,8	50 %

Celková kompenzácia nepriamych nákladov, ktorú 11 členských štátov³⁴ vyplatilo v roku 2018, dosiahla približne 462 miliónov EUR, čo predstavuje takmer 11 % príjmov z aukcií týchto členských štátov. Podiel členských štátov, v ktorých sú zároveň zavedené systémy kompenzácie, na HDP EÚ predstavuje približne 70 %. Najväčšími príjemcami kompenzácie boli odvetvie chemického priemyslu, odvetvie neželezných kovov a odvetvie železa a ocele.

V jednom z ustanovení o transparentnosti v revidovanej smernici o EU ETS sa stanovuje, že členské štáty, ktoré vynaložili viac ako 25 % svojich príjmov z obchodovania formou aukcie na kompenzáciu nepriamych nákladov v ktoromkoľvek roku, musia uverejniť správu, v ktorej

³⁰ Informácie o vyplatení kompenzácie a počte príjemcov sa zakladajú na ohlasovacej povinnosti podľa článku 10a ods. 6 smernice (EÚ) 2018/410.

³¹ 19,7 milióna GBP (v prípade nepriamych nákladov vzniknutých v roku 2018) na základe priemerného výmenného kurzu 1,1355 GBP/EUR.

³² Spojené kráľovstvo nenahlásilo zariadenia, ale podniky.

³³ Pripomíname, že Spojené kráľovstvo vyplatilo v roku 2019 podporu na nepriame náklady, ktoré vznikli v roku 2018. Z tohto dôvodu sú v prípade Spojeného kráľovstva zobrazené príjmy z aukcií v roku 2018.

³⁴ Poľsko tu nie je zahrnuté, pretože v roku 2020 začne vyplácať podporu na nepriame náklady, ktoré vznikli v roku 2019.

uvedú dôvody prekročenia tejto sumy. Na základe príjmov z obchodovania formou aukcie za kalendárny rok 2017 štyri krajiny v roku 2018 prekročili prahovú hodnotu 25 %.³⁵

³⁵ Dôvodom porovnania výdavkov v roku 2018 s príjmami z obchodovania formou aukcie v roku 2017 je, že výdavky v roku 2018 predstavujú kompenzáciu nepriamych nákladov, ktoré vznikli spotrebiteľom v kalendárnom roku 2017.

3.1.2.4. Obchodovanie s kvótami formou aukcie

Vo fáze 3 je obchodovanie formou aukcie štandardným spôsobom pridelenia kvót. Primárne aukcie sú upravené v nariadení o obchodovaní formou aukcie*, v ktorom sa uvádza harmonogram, správa a iné aspekty spôsobu vykonávania aukcií, aby sa zabezpečil otvorený, transparentný, harmonizovaný a nediskriminačný proces.

* Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1031/2010 z 12. novembra 2010 o harmonograme, správe a iných aspektoch obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov formou aukcie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, Ú. v. EÚ L 302, 18.11.2010, s. 1.

V roku 2018 bolo nariadenie o obchodovaní formou aukcie zmenené³⁶ s cieľom opätovne vymenovať Európsku energetickú burzu („EEX“) za nezávislú aukčnú platformu Nemecka a umožniť speňaženie prvej tranže 50 miliónov kvót z trhovej stabilizačnej rezervy na financovanie inovačného fondu v roku 2020.

Ďalšiu zmenu nariadenia o obchodovaní formou aukcie prijala Komisia v auguste 2019 s cieľom stanoviť rámec obchodovania s kvótami formou aukcie a riadenie projektov v rámci inovačného fondu a modernizačného fondu vo fáze 4. Táto zmena takisto odráža klasifikáciu kvót EU ETS ako finančných nástrojov podľa smernice 2014/65/EÚ o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID2).

V súlade s ochrannými opatreniami prijatými na ochranu environmentálnej integrity EU ETS (pozri oddiel 2.2) boli kvóty vydané Spojeným kráľovstvom na rok 2018 akceptované na účely odovzdania, ale v roku 2019 neboli v mene Spojeného kráľovstva vydražené žiadne kvóty.

V roku 2018 sa aukcie uskutočnili prostredníctvom týchto aukčných platforiem:

- EEX, na ktorej sa obchoduje formou aukcie ako na spoločnej aukčnej platforme pre 25 členských štátov zúčastnených na spoločnom postupe verejného obstarávania a pre Poľsko, ktoré vystúpilo zo spoločného postupu verejného obstarávania, ale zatiaľ nevymenovalo samostatnú aukčnú platformu. Od 5. septembra 2016 burza EEX uskutočňuje aukcie ako druhá spoločná aukčná platforma vymenovaná 13. júla 2016,
- EEX, na ktorej sa obchoduje formou aukcie ako na nezávislej aukčnej platforme pre Nemecko,
- ICE, na ktorej sa obchoduje formou aukcie ako na nezávislej aukčnej platforme pre Spojené kráľovstvo.

Island, Lichtenštajnsko a Nórsko začali obchodovať s kvótami formou aukcie v júni 2019 po zmene Dohody o EHP, ktorá im umožnila účasť na dohode o spoločnom obstarávaní pre

³⁶ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/7 z 30. októbra 2018, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1031/2010, pokiaľ ide o dražbu 50 miliónov nepridelených kvót z trhovej stabilizačnej rezervy pre inovačný fond, a zaradenie aukčnej platformy, ktorú má vymenovať Nemecko, do prílohy, Ú. v. EÚ L 2, 4.1.2019, s. 1 – 5.

spoločnú aukčnú platformu. Po dohode s týmito tromi krajinami boli aukčné objemy na roky 2013 – 2018 rozložené na roky 2019 a 2020, aby sa zabezpečili stabilné a predvídateľné ponuky kvót na trhu a zabránilo akýmkoľvek nepriaznivým účinkom na trh s uhlíkom v dôsledku tejto dodatočnej ponuky. Revidované aukčné kalendáre na rok 2019 a 2020 tak zahŕňajú časť predchádzajúcich objemov, ktoré boli z aukcií stiahnuté.

V roku 2018 sa na burze EEX, kde prebiehalo obchodovanie formou aukcie v mene jej 27 členských štátov, vydražilo 89 % celkového množstva obchodovaného formou aukcie, pričom na burze ICE sa vydražilo 11 % celkového množstva v mene Spojeného kráľovstva. Do 30. júna 2019 sa uskutočnilo viac ako 1 480 aukcií.

V tabuľke 5 sa uvádza prehľad objemov kvót³⁷ dražených na burzách EEX a ICE do 30. júna 2019 vrátane skorších aukcií³⁸ so všeobecnými kvótami.

Tabuľka 5: Celkový objem kvót fázy 3 obchodovaných formou aukcie v rokoch 2012 – 2019

Rok	Všeobecné kvóty	Kvóty pre leteckú dopravu
2012	89 701 500	2 500 000
2013	808 146 500	0
2014	528 399 500	9 278 000
2015	632 725 500	16 390 500
2016	715 289 500	5 997 500
2017	951 195 500	4 730 500
2018	915 750 000	5 601 500
2019 (do 30. júna 2019) ³⁹	292 975 500	2 032 500

Zdroj: EEX

Údaje za rok 2019 odrážajú vplyv nadobudnutia účinnosti trhovej stabilizačnej rezervy v januári 2019, ktorá podstatne znížila aukčnú ponuku v roku 2019 (pozri oddiel 3.3). Aukcie vo všeobecnosti prebehli hladko a aukčné zúčtovacie ceny boli vo všeobecnosti v úzkom súlade s cenami na sekundárnych trhoch.

V období od januára 2018 do júna 2019 bolo zrušených päť aukcií buď v dôsledku nesplnenia vyvolávacej ceny, alebo v dôsledku toho, že celkový objem ponúk nedosiahol dražené množstvo. S týmito piatimi aukciami sa celkovo zrušilo trinásť aukcií z viac ako 1 480

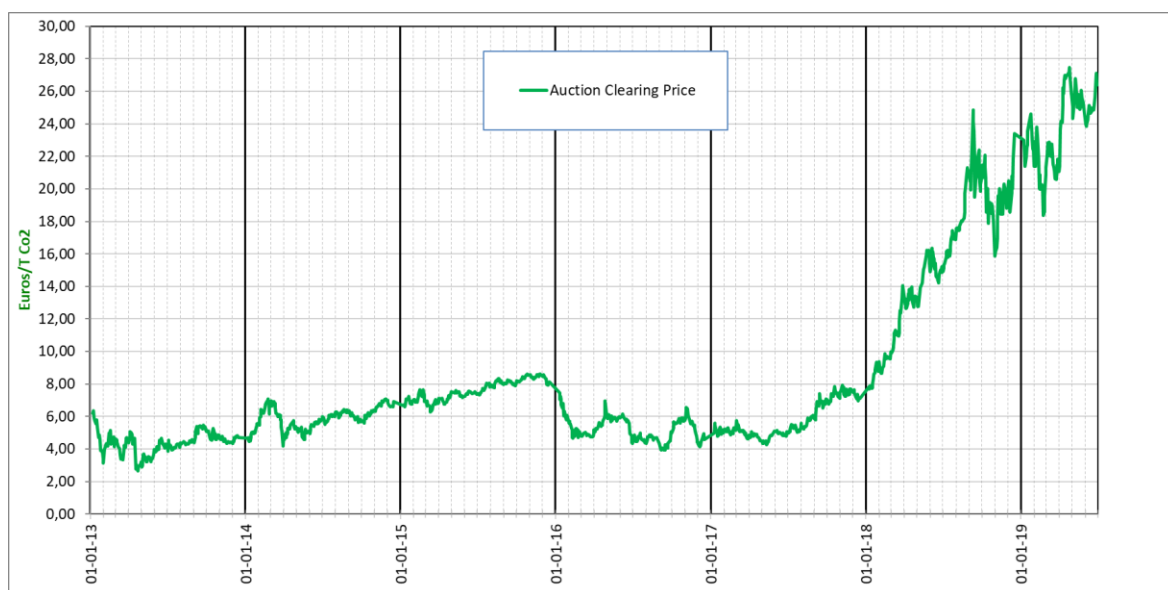
³⁷ Objemy všeobecných kvót boli stanovené s prihliadnutím na rozhodnutie č. 1359/2013/EÚ. Objemy kvót pre leteckú dopravu boli stanovené s prihliadnutím na rozhodnutie č. 377/2013/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 421/2014.

³⁸ V roku 2012 sa uskutočnili skoršie aukcie kvót vo fáze 3 vzhľadom na rozšírenú obchodnú prax v odvetví elektrickej energie spočívajúcu v predaji elektrickej energie na báze forwardov a nákupe požadovaných vstupov (vrátane kvót) pri predaji výstupov.

³⁹ Údaje o Spojenom kráľovstve za rok 2019 nie sú zahrnuté vzhľadom na ochranné opatrenia, ktoré Komisia prijala na ochranu environmentálnej integrity EU ETS v prípadoch, keď sa na členský štát, ktorý vystupuje z EÚ, prestane uplatňovať právo EÚ (pozri oddiel 2.2).

aukcií, ktoré sa uskutočnili od konca roka 2012. Prehľad aukčných zúčtovacích cien od roku 2013 do 30. júna 2019 je uvedený na obrázku 1:

Obrázok 1: Zúčtovacia cena pre aukcie so všeobecnými kvótami od roku 2013 do 30. júna 2019

Zdroj: EEX

— Aukčná zúčtovacia cena

Počet účastníkov na aukciách so všeobecnými kvótami od roku 2013 do 30. júna 2019 je uvedený v dodatku 2. Aukčné platformy včas uverejňujú podrobné výsledky každej aukcie na špecializovaných webových stránkach. Ďalšie informácie o výkonnosti aukcií vrátane účasti, pomerov krytia a cien sa nachádzajú v správach členských štátov, ktoré sú uverejnené na webovej stránke Komisie⁴⁰.

Celkové príjmy, ktoré členské štáty dosiahli z obchodovania formou aukcie od roku 2012 do 30. júna 2019, prekročili sumu 42 miliárd EUR (pozri tabuľku 2.1 uvedenú v dodatku 2). Len v roku 2018 dosiahli celkové príjmy 14 miliárd EUR. V smernici o EU ETS sa stanovuje, že aspoň 50 % príjmov z obchodovania formou aukcie vrátane všetkých príjmov z kvót pridelených na účely solidarity a rastu by členské štáty mali využiť na účely súvisiace s klímou a energiou. Z informácií predložených Komisii členskými štátmi vyplýva, že členské štáty v roku 2018 vynaložili alebo plánovali vynaložiť takmer 70 % týchto príjmov na konkrétne účely súvisiace s klímou a energiou. V rokoch 2013 – 2018 bolo na tieto účely vynaložených približne 80 % príjmov z aukcií.

⁴⁰ http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/documentation_sk.htm.

3.1.2.5. Výnimka z úplného obchodovania s kvótami na účely výroby elektrickej energie a tepla

V článku 10c smernice o EU ETS sa stanovuje výnimka zo všeobecného pravidla obchodovania formou aukcie s cieľom podporiť investície do modernizácie odvetvia elektrickej energie v určitých členských štátoch EÚ s nižšími príjmami. Túto výnimku vo fáze 3 využíva osem z desiatich oprávnených členských štátov*, ktoré výrobcem elektrickej energie bezodplatne pridelujú určité množstvo kvót za predpokladu, že sa príslušné investície realizujú.

Bezodplatné kvóty podľa článku 10c sa odpočítajú od množstva kvót, ktoré by inak príslušný členský štát dražil formou aukcie. V závislosti od vnútroštátnych právnych predpisov o uplatňovaní tejto výnimky môžu výrobcovia elektrickej energie dostať bezodplatné kvóty v hodnote zodpovedajúcej vykonávaným investíciám z ich národných investičných plánov alebo v hodnote zodpovedajúcej platbám uskutočneným do vnútroštátneho fondu, prostredníctvom ktorého sa takéto investície financujú. Keďže bezodplatné pridelovanie kvót výrobcem elektrickej energie podľa článku 10c smernice o EU ETS by v zásade zahŕňalo štátnu pomoc, vnútroštátne systémy na vykonávanie výnimky podľa článku 10c boli schválené na základe pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci a podliehajú požiadavkám usmernení o štátnej pomoci.**

Prechodné bezodplatné pridelovanie kvót podľa článku 10c bude naďalej k dispozícii vo fáze 4, ale so sprísnenými ustanoveniami o transparentnosti a s možnosťou pre oprávnené členské štáty použiť celé množstvo kvót pridelených podľa článku 10c alebo ich časť na podporu investícií v rámci modernizačného fondu. Na základe informácií, ktoré členské štáty predložili Komisii, bude uplatňovanie výnimky podľa článku 10c v ďalšom období obchodovania veľmi obmedzené. Sedem z desiatich oprávnených členských štátov vrátane Poľska a Českej republiky, ktoré vo fáze 3 disponovali najvyššími objemami prechodne bezodplatne pridelených kvót, sa rozhodlo, že túto výnimku už nebude uplatňovať.

* Nárok na výnimku majú Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko a Rumunsko. Malta a Lotyšsko sa ju rozhodli vo fáze 3 nevyužiť.

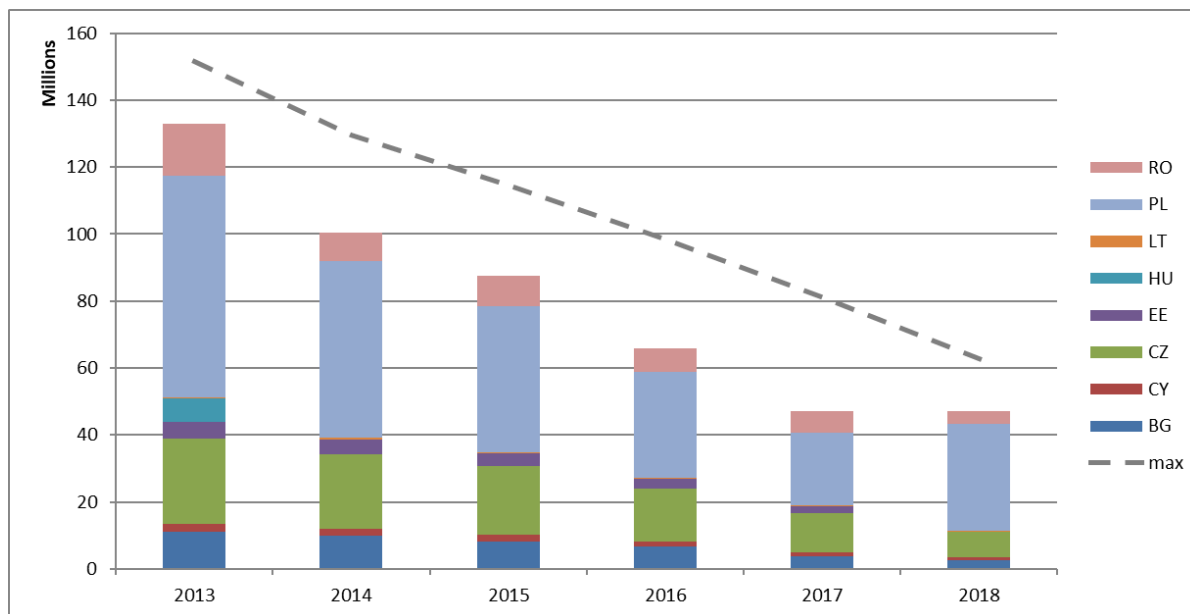
** Usmernenia k niektorým opatreniam štátnej pomoci v súvislosti so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov po roku 2012, Ú. v. EÚ C 158, 5.6.2012, s. 4.

Celková hodnota investičnej podpory nahlásenej za roky 2009 až 2018 je približne 12,4 miliardy EUR. Približne 82 % tejto sumy bolo určených na modernizáciu a dodatočné vybavenie infraštruktúry, pričom zvyšok investícií sa týkal čistých technológií alebo diverzifikácie dodávok.

V tabuľke 1.1 v dodatku 1 k prílohe sa uvádza počet kvót bezodplatne pridelených výrobcem elektrickej energie v roku 2018 a v tabuľke 1.2 v dodatku 1 sa uvádza maximálny počet ročne pridelených kvót.

S nepridelenými kvótami možno obchodovať formou aukcie alebo sa v rokoch 2021 – 2030 môžu podľa ustanovení revidovanej smernice o EU ETS prideliť na investície podľa článku 10c, ktoré sú vybrané prostredníctvom súťažného ponukového konania. Na obrázku 2 sú znázornené počty kvót, ktoré boli pridelené počas rokov 2013 – 2018.

Obrázok 2: Kvóty pridelené bezodplatne podľa článku 10c

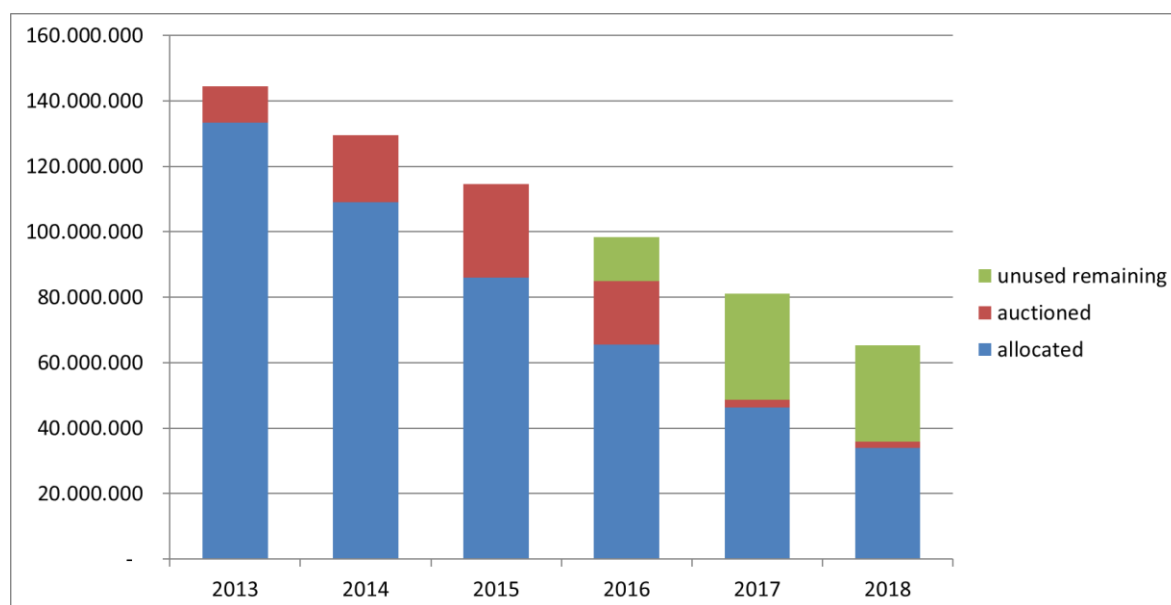

Zdroj: GR PRE OBLASŤ KLÍMY

Poľsko v decembri 2018 informovalo Komisiu, že v roku 2019 plánuje aukčne obchodovať s nepridelenými kvótami v objeme 55,8 milióna, a to na základe výnimky podľa článku 10c. V máji 2019 Poľsko ďalej oznámilo Komisii svoj zámer pripočítať 49,52 milióna nepridelených kvót podľa článku 10c k množstvu, ktoré má Poľsko vydražiť v roku 2020.

Na obrázku 3 sú zobrazené kvóty podľa článku 10c, a to do akej miery boli pridelené, zahrnuté do aukcií alebo ostali nevyužívané (neboli pridelené ani zahrnuté do aukcií).

Obrázok 3: Rozdelenie kvót (pridelené, vydražené, zostávajúce nevyužité)⁴¹

Zdroj: GR PRE OBLASŤ KLÍMY

	Pridelené kvóty
	Vydražené kvóty
	Zostávajúce nevyužité kvóty

V tabuľke 6 je znázornený počet kvót podľa článku 10c, ktoré boli predmetom aukcie v rokoch 2013 – 2018, ako aj počet zostávajúcich nevyužitých kvót.

Tabuľka 6: Spracovanie nevyužitých kvót podľa článku 10c v rokoch 2013 – 2018⁴²

Členský štát	Počet kvót podľa článku 10c, ktoré boli vydražené (v miliónoch)	Počet zostávajúcich nevyužitých kvót (v miliónoch)
BG	9,5	0,8
CY	0,0	0,0
CZ	0,3	0,1
EE	2,1	0,0
LT	1,1	0,1
PL	55,8	68,9
RO	15,4	2,8
HU	0	0,9
Spolu	84,2	73,5

Zdroj: GR PRE OBLASŤ KLÍMY

⁴¹ Tieto údaje zahŕňajú množstvá určené na aukciu z aukčného kalendára na rok 2019, takže sa v nich zohľadňuje 55,8 milióna nepridelených kvót, o ktoré Poľsko požiadalo na obchodovanie formou aukcie v roku 2019.

⁴² Údaje zahŕňajú množstvá určené na aukciu z aukčného kalendára na rok 2019 (z rokov pridelovania kvót 2013 – 2018).

V tabuľke 1.3 v dodatku 1 k prílohe sa uvádza počet nepridelených kvót, ktoré boli aukčne vydražené (alebo plánované na obchodovanie formou aukcie) členskými štátmi na základe výnimky podľa článku 10c za každý rok fázy 3.

3.1.3. Medzinárodné kredity

Účastníci systému EU ETS môžu naďalej používať medzinárodné kredity z mechanizmu čistého rozvoja (CDM) v rámci Kjótskeho protokolu a zo spoločného vykonávania (JI) pri plnení časti svojich povinností v systéme EU ETS do roka 2020*, s výhradou kvalitatívnych a kvantitatívnych obmedzení. Tieto kredity sú finančné nástroje, ktoré predstavujú jednu tonu CO₂ odstráneného z atmosféry alebo zníženého v atmosfére v dôsledku projektu znižovania emisií. Vo fáze 3 sa kredity už neodovzdávajú priamo, ale môžu byť kedykoľvek počas celého kalendárneho roka vymenené za kvóty.

Podľa ustanovení revidovanej smernice o EU ETS sa už na účely dosahovania súladu so systémom EU ETS v nasledujúcom období obchodovania nebudú využívať medzinárodné kredity.

* Projekty CDM a JI vytvárajú uhlíkové kredity podľa Kjótskeho protokolu: certifikované zníženia emisií (CER) v prípade CDM a jednotky zníženia emisií (ERU) v prípade JI.

Hoci presné množstvo nárokov na používanie medzinárodných kreditov počas fáz 2 a 3 (2008 – 2020) bude čiastočne závisieť od množstva budúcich overených emisií, trhoví analytici odhadujú, že pôjde približne 1,6 miliardy kreditov. Koncom júna 2019 dosiahol celkový počet použitých alebo vymenených medzinárodných kreditov približne 1,51 miliardy, čo predstavuje viac ako 90 % odhadu maximálneho povoleného množstva.

Úplný prehľad týkajúci sa výmeny medzinárodných kreditov sa uvádza v dodatku 3 k prílohe.

3.2. Dopyt: kvóty stiahnuté z obehu

Na základe informácií zaznamenaných v registri Únie sa odhaduje, že objem emisií zo zariadení zapojených do systému EU ETS sa v roku 2018 znížil o 4,1 % v porovnaní s rokom 2017. Ako sa uvádza v tabuľke 7, k tomuto zníženiu emisií došlo najmä v dôsledku výroby elektrickej energie a tepla, zatiaľ čo emisie z priemyslu sa znížili len veľmi mierne.

Tabuľka 7: Overené emisie (v mil. ton ekvivalentu CO₂)⁴³

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkové overené emisie	1 904	1 867	1 908	1 814	1 803	1 750	1 755	1 682
Zmena oproti roku x-1	-1,8 %	-2 %	2,2 %	-4,9 %	-0,6 %	-2,9 %	0,2 %	-4,1 %
Overené emisie z výroby elektrickej energie a tepla	1 190	1 184	1 125	1 037	1 032	992	985	913
Zmena oproti roku x-1		-0,5 %	-5,0 %	-7,8 %	-0,5 %	-3,8 %	-0,7 %	-7,3 %
Overené emisie z priemyselných zariadení	715	683	783	777	771	758	769	769
Zmena oproti roku x-1		-4,5 %	14,7 %	-0,9 %	-0,7 %	-1,7 %	1,4 %	-0,1 %
Reálna miera rastu HDP v EÚ28	1,8 %	-0,4 %	0,3 %	1,8 %	2,3 %	2,0 %	2,5 %	2,0 %

Zdroj: EUTL, údaje o HDP uvedené na stránke:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

(prístup v júli 2019). Overené emisie z leteckej dopravy sú nahlásené samostatne v oddiele 4.

Rozčlenenie overených emisií zo zariadení v systéme ETS podľa typu skleníkových plynov (CO₂, N₂O a PFC) sa uvádza v tabuľke 5.1 v dodatku 5 k prílohe.

V roku 2018 predstavoval počet dobrovoľne zrušených kvót 36 559 kvót. Celkovo bolo do konca júna 2019 zaznamenaných 345 893 dobrovoľne zrušených kvót.

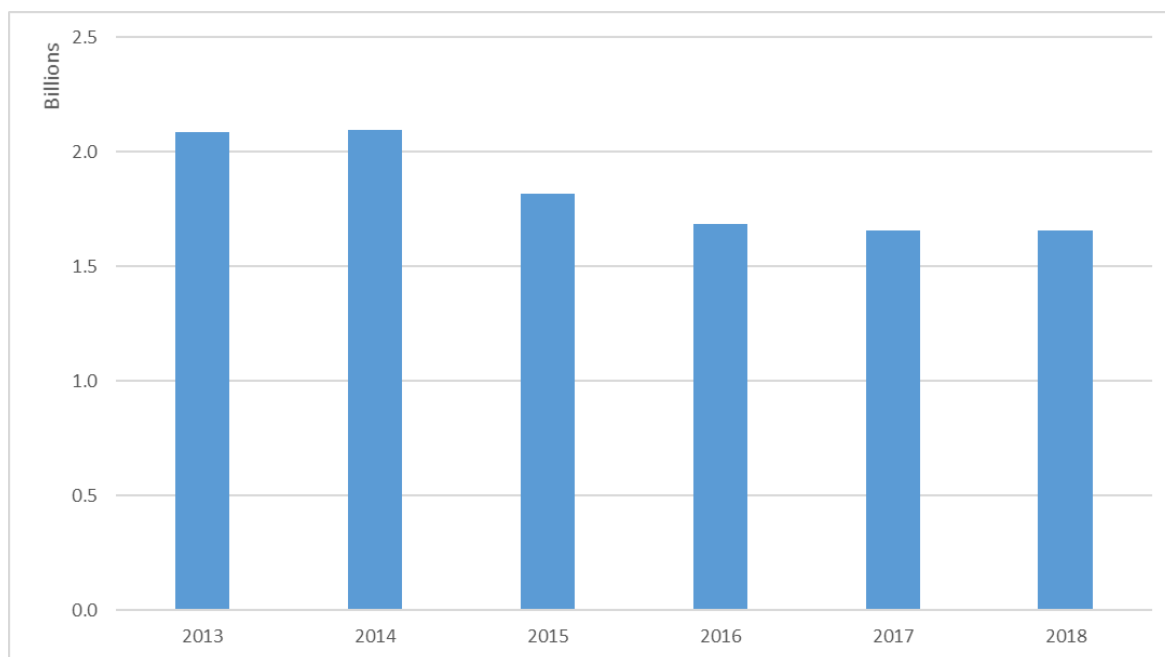
⁴³ Zatriedenie do kategórií výroby elektrickej energie a tepla a do priemyselných odvetví uvedených v tabuľke 7 je v súlade s klasifikáciou NACE v rámci fázy 4 využívannej na stanovenie zoznamu odvetví vystavených riziku úniku uhlíka pre nasledujúce obdobie obchodovania.

3.3. Dosiahnutie rovnováhy medzi ponukou a dopytom

Systém EU ETS sa na začiatku fázy 3 v roku 2013 vyznačoval veľkou štrukturálnou nerovnováhou medzi dopytom a ponukou kvót, čo predstavovalo 2,1 miliardy kvót. Prebytok sa v priebehu súčasného obdobia obchodovania znižuje, pričom v roku 2014 bol stabilný a v roku 2015 výrazne poklesol na 1,78 miliardy kvót, v roku 2016 na 1,69 miliardy kvót a v roku 2017 na 1,65 miliardy kvót. Prebytok v roku 2018 zostal na úrovni 1,65 miliardy kvót.

Obrázok 4 znázorňuje vývoj prebytku na európskom trhu s uhlíkom do konca roka 2018.

Obrázok 4: Vývoj prebytku na európskom trhu s uhlíkom v rokoch 2013 – 2018

Zdroj: GR PRE OBLASŤ KLÍMY

V záujme riešenia štrukturálnej nerovnováhy medzi ponukou kvót a dopytom po kvótach sa v roku 2015 vytvorila trhovú stabilizačná rezerva (MSR)⁴⁴, aby bola aukčná ponuka emisných kvót flexibilnejšia. V súvislosti s revíziou EU ETS⁴⁵ došlo k významným zmenám fungovania MSR, ako sa uvádza v texte nasledujúceho rámčeka. Prevádzka MSR sa začala na začiatku roka 2019.

⁴⁴ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1814 zo 6. októbra 2015 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii a o zmene smernice 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 264, 9.10.2015, s. 1.

⁴⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/410 zo 14. marca 2018, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne znižovanie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814, Ú. v. EÚ L 76, 19.3.2018, s. 3; k dispozícii na stránke: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.076.01.0003.01.ENG&toc=OJ:L:2018:076:TOC.

Kľúčovou koncepciou fungovania MSR je celkový počet kvót v obehu (TNAC). Kvóty sa doplnia do rezervy vtedy, ak TNAC presiahne vopred určenú hornú hranicu (833 miliónov kvót), pričom sa uvoľnia z rezervy vtedy, ak ich počet klesne pod vopred určenú dolnú hranicu (400 miliónov kvót)*. MSR teda absorbuje alebo uvoľňuje kvóty vtedy, ak sa ukazovateľ TNAC nachádza mimo vopred určeného rozmedzia. Do rezervy budú zahrnuté aj odložené kvóty z obdobia 2014 – 2016**, ako aj tzv. nepridelené kvóty***.

Celkové množstvo kvót v obehu rozhodujúce pre určenie kvót na začlenenie do MSR a ich uvoľnenie z MSR sa vypočíta podľa tohto vzorca:

$$\text{TNAC} = \text{ponuka} - (\text{dopyt} + \text{kvóty v MSR})$$

Zložky ponuky a dopytu použité vo vzorci sú podrobne opísané v tabuľke 4.1 v dodatku 4 k prílohe.

V revidovanej smernici o EU ETS sa zavádzajú dve významné zmeny vo fungovaní MSR. Po prvé, percentuálny podiel TNAC, ktoré sa majú umiestniť do rezervy od roku 2019 do roka 2023, sa zdvojnásobuje z 12 % na 24 %. Týmto sa výrazne zvyšuje tempo znižovania prebytku. Po druhé, od roku 2023 už nebudú platné kvóty umiestnené v MSR, ktoré prekračujú aukčný objem z predchádzajúceho roka.

* Alebo keď sa prijímú opatrenia podľa článku 29a smernice o EU ETS.

** Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1359/2013/EÚ zo 17. decembra 2013, ktorým sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom objasniť ustanovenia týkajúce sa harmonogramu aukcií emisných kvót skleníkových plynov, Ú. v. EÚ L 343, 19.12.2013, s. 1.

*** Nepridelené kvóty sú kvóty, ktoré neboli pridelené podľa článku 10a ods. 7 smernice o EU ETS, t. j. kvóty zostávajúce v rezerve pre nových účastníkov, a kvóty vyplývajúce z uplatňovania článku 10a ods. 19 a 20, t. j. kvóty určené na bezodplatné pridelovanie zariadeniam, ktoré však zostali nepridelené z dôvodu (čiastočného) ukončenia prevádzky alebo výrazného zníženia kapacity. Pri fakticky „nepridelených“ kvótach vyplývajúcich z uplatňovania príslušného faktora úniku uhlíka v odvetviach nezahrnutých do zoznamu odvetví vystavených riziku úniku uhlíka počas súčasného obdobia, ako aj pri všetkých kvótach nepridelených podľa článku 10c smernice o EU ETS sa nepredpokladá ich umiestnenie do trhovej stabilizačnej rezervy podľa článku 1 ods. 3 rozhodnutia (EÚ) 2015/1814. Tieto kvóty preto nie sú zahrnuté do fázy 4, pozri s. 225 posúdenia vplyvu [SWD(2015) 135 final], ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu na revíziu smernice o EU ETS.

Správa o trhu s uhlíkom umožňuje konsolidáciu číselných údajov týkajúcich sa ponuky a dopytu, ktoré sa uverejňujú v súlade s harmonogramom oznamovacích povinností vyplývajúcich zo smernice o EU ETS a jej vykonávacích ustanovení.

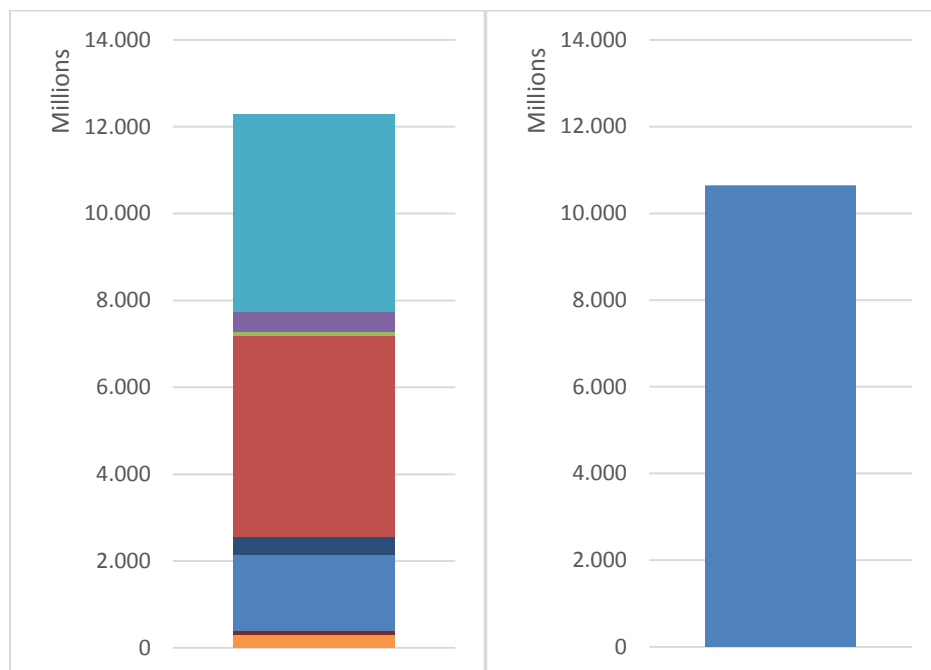
Obrázok 5 znázorňuje zloženie ponuky a dopytu v roku 2018. Príslušné údaje sa uverejnili aj v rámci tretieho oznámenia o celkovom množstve kvót v obehu (TNAC) na účely MSR⁴⁶.

⁴⁶ C(2019) 3288 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf.

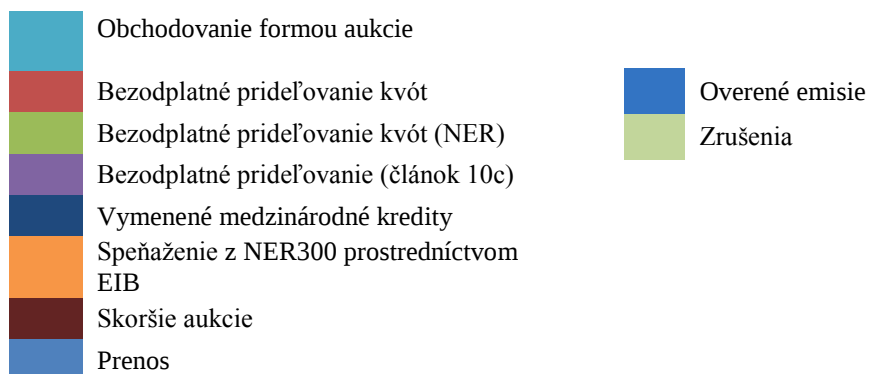
Obrázok 5: Zloženie súhrnnej ponuky a dopytu do konca roka 2018

Ponuka (súhrnná, v miliónoch)

Dopyt (súhrnný, v miliónoch)

Zdroj: GR PRE OBLASŤ KLÍMY

V rámci príprav na začatie fungovania MSR v roku 2019 Komisia od polovice mája 2017⁴⁷ pravidelne uverejňuje TNAC za predchádzajúci rok. V máji 2019 bolo TNAC uverejnené po tretíkrát, pričom predstavovalo 1 654 909 824 kvót⁴⁸. Uverejnenie z roka 2019 vedie k neustálemu zaraďovaniu kvót do MSR, čím sa znížia aukčné objemy v rokoch 2019 a 2020.

Na základe TNAC v rokoch 2017 a 2018 a revidovaných právnych predpisov sa tak aukčné objemy v roku 2019 znížili takmer o 40 % alebo o takmer 397 miliónov kvót. Zodpovedajúcim spôsobom sa znížia aj aukčné objemy v roku 2020.⁴⁹ V dôsledku toho sa

⁴⁷ C(2017) 3228 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2017_3228_en.pdf.

⁴⁸ C(2019) 3288 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf.

⁴⁹ Objem, ktorý sa má doplniť do MSR na obdobie od 1. januára do 31. augusta 2020, bol stanovený na základe uverejnenia ukazovateľa prebytku v roku 2019 a predstavoval takmer 265 miliónov kvót. Zvyšné objemy, ktoré sa majú v roku 2020 doplniť do MSR, sa určia na základe uverejnenia ukazovateľa prebytku v roku 2020.

v roku 2019 vydraží približne o 30 %⁵⁰ menej kvót⁵¹ ako v roku 2018. V dodatku 8 sú uvedené informácie o príspevkoch jednotlivých členských štátov do MSR za celý rok 2019 a od januára do augusta 2020.

4. LETECKÁ DOPRAVA

Odvetvie leteckej dopravy je od roku 2012 súčasťou systému EU ETS. Pôvodné právne predpisy sa vzťahovali na všetky lety do a z Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). EÚ však obmedzila záväzky na roky 2012 – 2016 na lety v rámci EHP s cieľom podporiť vytvorenie globálneho opatrenia Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) na zníženie emisií z leteckej dopravy.

Zhromaždenie organizácie ICAO sa v októbri 2016 dohodlo na uznesení o systéme kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA). CORSIA sa považuje za systém kompenzácie emisií uhlíka, ktorého cieľom je stabilizovať emisie z medzinárodnej leteckej dopravy na cieľové úrovne roka 2020. Vzhľadom na tento výsledok bola smernica o EU ETS v roku 2017 zmenená s cieľom predĺžiť obmedzenie na lety v rámci EHP do 31. decembra 2023. Následne by sa v prípade absencie preskúmania obnovil pôvodný úplný rozsah pôsobnosti.

V revidovanej smernici o EU ETS sa stanovuje, že Európska komisia by mala Európskemu parlamentu a Rade predložiť správu o spôsoboch zavedenia systému CORSIA do práva EÚ prostredníctvom revízie smernice. Ďalej sa v nej stanovuje uplatňovanie koeficientu lineárneho zníženia pre leteckú dopravu od roku 2021.

V roku 2018 sa kvóty vydávali v súlade s rozsahom pôsobnosti v rámci EHP. Bezodplatné pridelenie dosiahlo niečo vyše 32,3 milióna kvót. Toto číslo zahŕňa bezodplatne pridelené kvóty (niečo vyše 31,2 milióna kvót) etablovaným operátorom a takmer 1,1 milióna kvót pridelených z osobitnej rezervy novým účastníkom a rýchlo rastúcim prevádzkovateľom. Kvóty z tejto rezervy sa v rokoch 2017 – 2020 zdvojnásobujú, keďže sa vzťahujú na celé obdobie 2013 – 2020. Objem vydražený v roku 2018 predstavoval približne 5,6 milióna kvót.

Overené emisie z leteckej dopravy sa naďalej zvyšovali a v roku 2018 predstavovali 67 miliónov ton oxidu uhličitého, čo je v porovnaní s rokom 2017 nárast o 4 %.

V tabuľke 8 sa uvádza súhrn overených emisií, bezodplatne pridelených emisných kvót a aukčných objemov v prípade odvetvia leteckej dopravy od začiatku fázy 3.

⁵⁰ Vzhľadom na to, že skutočné dražené objemy závisia aj od iných faktorov, ako je obchodovanie formou aukcie so zostatkami na základe výnimky podľa článku 10c a účasť štátov EHP/EZVO v systéme EU ETS.

⁵¹ Vzhľadom na to, že aukčné objemy v období od januára do augusta 2019 boli už znížené o MSR na základe údajov o prebytku z roka 2017.

Tabuľka 8: Overené emisie a kvóty pridelené pre odvetvie leteckej dopravy

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Overené emisie (v mil. ton ekvivalentu CO₂)	53,5	54,8	57,1	61,5	64,4	67,0	
Zmena overených emisií oproti roku x-1		+2,5 %	+4,1 %	+7,6 %	+4,7 %	+4 %	
Bezodplatné pridelovanie (EÚ28 + štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP)⁵²	32,4	32,4	32,1	32,0	33,1	31,2	31,2 ⁵³
Bezodplatné pridelovanie z osobitnej rezervy pre nových účastníkov a rýchlo rastúcich prevádzkovateľov	0	0	0	0	1,1	1,1	1,1
Objemy vydražených kvót	0	9,3	16,4	5,9	4,7	5,6	2,0 ⁵⁴

Zdroje: EUTL, GR PRE OBLASŤ KLÍMY, EEX

V roku 2013 bolo prijaté rozhodnutie⁵⁵ s cieľom obmedziť záväzky v oblasti klímy len na lety v rámci EHP. Povinnosť dosiahnuť súlad s predpismi bola v prípade odvetvia leteckej dopravy v súvislosti s rokmi 2012 a 2013 odložená. Odložené objemy kvót na rok 2012 sa teda dražili v roku 2014, pričom plnenie povinností v prípade emisií z leteckej dopravy z rokov 2013 a 2014 sa realizovalo až v období od januára do apríla 2015.

Organizácia ICAO v júni 2018 prijala štandardy a odporúčania (SARP) v rámci systému CORSIA⁵⁶. Spolu s vykonávacími prvkami sa v nich podrobne opisuje fungovanie systému CORSIA. Dôležité vykonávacie prvky, ako sú oprávnené jednotky a rámec pre alternatívne palivá, ešte neboli prijaté. EÚ a jej členské štáty uznávajú a podporujú formálne prijatie SARP organizáciou ICAO, no zároveň v súlade s postupmi ICAO informovali o existujúcich

⁵² V týchto údajoch nie sú zohľadnené všetky ukončenia prevádzky v prípade prevádzkovateľov lietadiel.

⁵³ Pridelovanie kvót bolo v prípade Spojeného kráľovstva (spolu 4,31 milióna kvót na rok 2019) pozastavené v dôsledku ochranných opatrení prijatých Komisiou na ochranu environmentálnej integrity EU ETS v prípadoch, keď sa na členský štát, ktorý vystupuje z EÚ, prestane uplatňovať právo EÚ (pozri oddiel 2.2).

⁵⁴ Do konca júna 2019.

⁵⁵ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 377/2013/EÚ z 24. apríla 2013 o dočasnej výnimke zo smernice 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, Ú. v. EÚ L 113, 25.4.2013, s. 1.

⁵⁶ <https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Pages/SARPs-Annex-16-Volume-IV.aspx>.

rozdieloch⁵⁷ medzi príslušnými právnymi predpismi EÚ a systémom CORSIA. Od 1. januára 2019 sú prevádzkovatelia lietadiel povinní monitorovať a nahlasovať svoje emisie aj v rámci systému CORSIA. Došlo k revízii rámca monitorovania, nahlasovania a overovania (MRV) podľa EU ETS s cieľom zaviesť na tento účel právne záväznú povinnosť (pozri oddiel 6.1). Takýto integrovaný prístup v prípade oboch nástrojov zaisťuje minimalizovanie administratívnej záťaže.

5. DOHĽAD NAD TRHOM

Podľa revidovanej smernice o trhoch s finančnými nástrojmi* (MiFID2) sa od 3. januára 2018 emisné kvóty klasifikujú ako finančné nástroje. To znamená, že pravidlá uplatniteľné na tradičné finančné trhy (trhy zahŕňajúce obchodovanie s derivátmi uhlíka na popredných platformách alebo mimoburzových trhoch) sa vzťahujú aj na spotový segment sekundárneho trhu s uhlíkom (transakcie s emisnými kvótami na okamžité doručenie na sekundárnom trhu). Na tento segment sa teda vzťahujú rovnaké podmienky ako na trh s derivátmi z hľadiska transparentnosti a ochrany a integrity investorov. Dohľad na primárnom trhu je naďalej upravovaný nariadením o obchodovaní formou aukcie, okrem otázok týkajúcich sa zneužívania trhu.

Uplatňujú sa aj iné časti právnej úpravy finančných trhov, a to na základe krížových odkazov na vymedzenie pojmov finančných nástrojov podľa balíka MiFID2. Ide najmä o nariadenie o zneužívaní trhu (MAR)**, ktoré sa vzťahuje na transakcie a konania týkajúce sa emisných kvót na primárnych aj sekundárnych trhoch. Podobne aj krížový odkaz na balík MiFID2 v smernici o boji proti praniu špinavých peňazí*** prinesie povinné uplatňovanie hĺbkových kontrol klientov zo strany obchodníkov s uhlíkom s licenciou podľa smernice MiFID v súvislosti s ich klientmi na sekundárnom spotovom trhu s emisnými kvótami. ****

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ.

** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu (nariadenie o zneužívaní trhu) a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES a smerníc Komisie 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES.

*** Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES.

**** Hĺbkové kontroly sú už povinné na primárnom trhu a na sekundárnom trhu s derivátmi z emisných kvót.

⁵⁷ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/2027 z 29. novembra 2018 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v rámci Medzinárodnej organizácie civilného letectva v súvislosti s prvým vydaním medzinárodných štandardov a odporúčaní o ochrane životného prostredia – Systém kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA), Ú. v. EÚ L 325, 20.12.2018, s. 25 – 28.

Po reforme systému EU ETS pre fázu 4 opäť vstúpili na trh viacerí účastníci trhu, napr. hlavní finanční aktéri a sprostredkovatelia. Počet účastníkov oprávnených predkladať ponuky na aukciách na spoločnej aukčnej platforme sa zvýšil zo 73 (január 2018) na 79 (december 2018). Prevažná väčšina účastníkov boli prevádzkovatelia (73 %), kým zvyšok tvorili investičné spoločnosti a úverové inštitúcie (19 %), ako aj osoby oslobodené od požiadaviek podľa MiFID (8 %)⁵⁸. Oproti tomu v čase, keď sa koncom roka 2012 začalo s aukčným obchodovaním, predkladať ponuky na aukciách bolo oprávnených 42 účastníkov, z ktorých 67 % boli prevádzkovatelia, 26 % investičné spoločnosti a úverové inštitúcie a 7 % nefinanční sprostredkovatelia⁵⁹.

Podľa existujúcich pravidiel týkajúcich sa zneužívania trhu sú príslušné vnútroštátne orgány⁶⁰ zodpovedné za monitorovanie trhu, pokiaľ ide o aukcie, ako aj sekundárny trh. Ich činnosti na európskej úrovni koordinuje Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA), ako je to v prípade iných finančných nástrojov.

Príslušné vnútroštátne orgány majú právomoc uložiť nápravné opatrenia alebo sankcie, ak rozhodnú, že určité správanie vedie k zneužívaniu trhu. Aby mohli vykonávať svoju úlohu monitorovania trhu, v právnych predpisoch o finančných trhoch sa stanovuje viacero požiadaviek na podávanie správ a transparentnosť, ktoré sa vzťahujú na obchodné miesta a investičné spoločnosti. Obchodné miesta a investičné spoločnosti musia v rámci požiadaviek na podávanie správ oznamovať príslušným orgánom podrobné údaje o transakciách s emisnými kvótami alebo ich derivátmi, ktoré sa uskutočňujú na obchodných miestach a na mimoburzových trhoch (OTC)⁶¹. Požiadavky na podávanie správ zahŕňajú aj povinnosť obchodných miest a investičných spoločností poskytovať príslušným orgánom údaje o pozíciách, pokiaľ ide o emisné kvóty⁶². Obchodné miesta a investičné spoločnosti v rámci požiadaviek na transparentnosť zverejňujú obchodné údaje⁶³ a týždenné súhrnné údaje o pozíciách⁶⁴.

⁵⁸ Všetky údaje pochádzajú z mesačných správ Komisie na spoločnej aukčnej platforme (CAP2).

⁵⁹ Podľa článku 18 ods. 2 nariadenia o obchodovaní formou aukcie.

⁶⁰ Zoznam príslušných vnútroštátnych orgánov je k dispozícii na stránke: https://ec.europa.eu/info/system/files/mar-2014-596-art-22-list_en.pdf.

⁶¹ Podľa článku 26 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFIR) majú obchodné miesta a investičné spoločnosti oznamovať príslušným orgánom podrobné údaje o transakciách s kvótami a ich derivátmi.

⁶² Účelom povinnosti podávať správy o pozíciách podľa článku 58 smernice MiFID2 je umožniť monitorovanie pozícií držaných rôznymi kategóriami osôb, pokiaľ ide o emisné kvóty.

⁶³ Cieľom režimu predobchodnej a poobchodnej transparentnosti zavedeného článkami 8, 10 a 21 nariadenia MiFIR je zabezpečiť, aby účastníci trhu mali spoľahlivejšie a dostupnejšie informácie o obchodných príležitostiach a cenách.

⁶⁴ Verejne dostupné týždenné správy o pozíciách zabezpečujú transparentnosť, pokiaľ ide o názor na trh, ku ktorému mohli dospieť určité kategórie obchodníkov.

5.1. Právna povaha emisných kvót a ich fiškálne spracovanie

Právna povaha a fiškálne spracovanie emisných kvót sa v jednotlivých krajinách líšia, keďže tieto dva aspekty nie sú v smernici o EU ETS vymedzené. Krajiny majú povinnosť každoročne podávať správy o svojich vnútroštátnych režimoch týkajúcich sa právnej povahy a fiškálneho spracovania kvót ako súčasť svojich správ podľa článku 21. Napriek chýbajúcej harmonizácii v tejto súvislosti poskytuje súčasný regulačný rámec potrebný právny základ pre vyspelý, transparentný a likvidný trh s uhlíkom, pričom sa ním zabezpečuje stabilita a integrita tohto trhu.

V nadväznosti na odporúčanie Európskeho dvora audítorov Komisia v júli 2019 uverejnila štúdiu⁶⁵ o právnej povahe kvót. V štúdiu, ktorú vypracoval nezávislý konzultant, sa nezistili praktické problémy spojené s nedostatočným vymedzením právnej povahy kvót. Dospelo sa v nej k záveru, že harmonizované vymedzenie by neposkytlo väčšiu právnu istotu, ani by nevyhnutne neovplyvnilo likviditu trhu s uhlíkom. Hoci sa neodporúčali žiadne legislatívne iniciatívy, v štúdiu sa navrhlo, aby sa po klasifikácii kvót ako finančných nástrojov podľa MiFID2 prevádzkovateľom poskytovali informácie, poradenstvo, odborná príprava a budovanie kapacít⁶⁶.

Pokiaľ ide o fiškálne spracovanie kvót, tri krajiny oznámili, že na vydávanie emisných kvót sa vzťahuje daň z pridanej hodnoty (DPH). Naopak, DPH je splatná z transakcie týkajúcej sa emisných kvót na sekundárnom trhu v 27 zúčastnených krajinách. Väčšina krajín informovala o uplatňovaní mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti pri vnútroštátnych transakciách týkajúcich sa emisných kvót. Výnimkou týkajúcou sa prenesenia daňovej povinnosti sa zodpovednosť za platbu DPH z transakcie presunie z predávajúceho na kupujúceho, ktorý nadobúda tovar alebo službu, čo predstavuje účinné ochranné opatrenie proti podvodom v oblasti DPH. V novembri 2018 bola možnosť členských štátov uplatniť výnimku predĺžená do 30. júna 2022⁶⁷. Členským štátom sa adresuje výzva, aby naďalej uplatňovali mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti s cieľom zabezpečiť nepretržitú primeranú ochranu trhu s uhlíkom.

⁶⁵ Štúdia je k dispozícii na tejto adrese: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9d985256-a6a9-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en>.

⁶⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ, Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 349. K dispozícii na stránke: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1536584176375&uri=CELEX:02014L0065-20160701>.

⁶⁷ Smernica Rady (EÚ) 2018/1695 zo 6. novembra 2018, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o obdobie uplatňovania voliteľného mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s dodaním určitého tovaru a poskytovaním určitých služieb, ktoré sú náchylné na podvod, a mechanizmu rýchlej reakcie proti podvodom v oblasti DPH, Ú. v. EÚ L 282, 12.11.2018, s. 5 – 7.

6. MONITOROVANIE, NAHLASOVANIE A OVEROVANIE EMISÍÍ

Požiadavky na monitorovanie, nahlasovanie, overovanie a akreditáciu (MRVA) v rámci systému EU ETS sa harmonizujú nariadením o monitorovaní a nahlasovaní (MRR)* a nariadením o akreditácii a overovaní (AVR)**.

Monitorovací systém v EU ETS je koncipovaný ako „modulový“ prístup, ktorý prevádzkovateľom umožňuje vysokú mieru flexibility s cieľom zabezpečiť nákladovú efektívnosť a zároveň dosiahnuť vysokú spoľahlivosť monitorovaných údajov o emisiách. Na tento účel sa povoľuje niekoľko metód monitorovania („metodika založená na výpočtoch“ alebo „metodika založená na meraniach“, výnimočne aj „rezervná metodika“). Pre jednotlivé časti zariadenia možno metódy kombinovať. V prípade prevádzkovateľov lietadiel sú uskutočniteľné len metodiky založené na výpočtoch, pričom základným parametrom, ktorý je potrebné určiť pri letoch zaradených do systému EU ETS, je spotreba paliva. Požiadavka, aby zariadenia a prevádzkovatelia lietadiel mali plán monitorovania schválený príslušným orgánom na základe MRR, zabráňuje svojvoľnému výberu monitorovacích metód a časových obmien.

V nariadení AVR pre fázu 3 a ďalšie obdobie bola zavedená celoeurópska harmonizovaná koncepcia akreditácie overovateľov. Overovatelia, ktorí sú právnickou osobou alebo právnym subjektom, musia byť akreditovaní vnútroštátnym akreditačným orgánom, aby mohli vykonávať overovanie dodržiavania nariadenia AVR. Tento jednotný akreditačný systém umožňuje overovateľom pôsobiť na základe vzájomného uznávania vo všetkých zúčastnených krajinách, čím sa v plnom rozsahu využívajú výhody vnútorného trhu a pomáha sa zabezpečiť celková dostatočná dostupnosť.

* Nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 30.

** Nariadenie Komisie (EÚ) č. 600/2012 z 21. júna 2012 o overovaní správ o emisiách, správ o tonokilometroch a akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 1.

6.1. Celkový vývoj

Skúsenosti s vykonávaním nariadení MRR a AVR poukazujú na potrebu ďalšieho zlepšenia, objasnenia a zjednodušenia pravidiel s cieľom ďalej podporovať harmonizáciu, znížiť administratívnu záťaž prevádzkovateľov a zúčastnených krajín a ďalej posilniť efektívnosť systému.

Vo februári 2017 sa začali konzultácie so zúčastnenými krajinami so zámerom aktualizovať tieto dve nariadenia na účely prípravy systému EU ETS na fázu 4 a zlepšiť a zjednodušiť postupy MRVA. Prvá takáto aktualizácia sa uskutočnila v roku 2018. Revidované verzie

MRR⁶⁸ a AVR⁶⁹ sa začali uplatňovať 1. januára 2019, aby mohol byť systém overovania bezodplatného pridelovania kvót zavedený v roku 2019 a systém MRVA aktualizovaný pred začiatkom zberu údajov v prípade systému CORSIA (pozri oddiel 4). Prebiehajú ďalšie práce a konzultácie s cieľom v dostatočnom predstihu pred začiatkom fázy 4 ukončiť proces revízie MRVA.

Efektívnosť systému zabezpečenia súladu sa zlepšila, keďže krajiny majú na základe nariadenia MRR možnosť uložiť povinnosť elektronického nahlasovania. V roku 2019 oznámilo 17 zúčastnených krajín používanie elektronických formulárov alebo osobitných formátov súborov pre plány monitorovania, správy o emisiách, správy o overení a/alebo správy o vylepšeniach na základe minimálnych požiadaviek stanovených Komisiou. Trinásť zúčastnených krajín oznámilo, že na podávanie správ v rámci systému EU ETS používajú určitú formu automatizovaného informačného systému.

6.2. Použité monitorovanie

Zo správ podľa článku 21 predložených v roku 2019 vyplýva, že vo väčšine zariadení sa používa metodika založená na výpočtoch⁷⁰. Len 182 zariadení (1,7 %) v 23 krajinách nahlásilo používanie systémov kontinuálneho merania emisií, najčastejšie v Nemecku, vo Francúzsku a v Českej republike. Kým počet krajín je rovnaký ako v minulom roku, počet zariadení, ktoré tento prístup celkovo používa, sa zvýšil o tri.

Len 11 krajín oznámilo používanie rezervnej metodiky v 38 zariadeniach, čo predstavovalo približne 2,6 milióna ton ekvivalentu CO₂ (v porovnaní s 3,4 milióna ton ekvivalentu CO₂ v predchádzajúcom roku). Jedno zariadenie v Holandsku je zodpovedné za 31 % celkových emisií hlásených v súvislosti s rezervnou metodikou.

Minimálne štandardné úrovne⁷¹ podľa nariadenia MRR spĺňa prevažná väčšina zariadení. Len 97 zariadení kategórie C (v porovnaní so 106 v minulom roku), teda 13,4 %, sa podľa správy odchyľilo prinajmenšom pri jednom parametri od požiadavky uplatňovať pre väčšie zdrojové prúdy najvyššie úrovne. Tieto odchýlky sú povolené len vtedy, keď prevádzkovateľ preukáže, že najvyššia úroveň je technicky nerealizovateľná alebo by viedla k neprimeraným nákladom. Ak tieto podmienky už neplatia, prevádzkovateľ musí zodpovedajúcim spôsobom zlepšiť svoj systém monitorovania. V roku 2013 bolo oznámených 16 % zariadení kategórie C, ktoré nejakým spôsobom nespĺňali najvyššie úrovne. Preto možno od začiatku fázy 3 pozorovať zlepšenie pri dosahovaní najvyššej úrovne súladu, pokiaľ ide o zariadenia kategórie C.

⁶⁸ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012, Ú. v. EÚ L 334, 31.12.2018, s. 1 – 93.

⁶⁹ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2067 z 19. decembra 2018 o overovaní údajov a o akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 334, 31.12.2018, s. 94 – 134.

⁷⁰ Hlavným dôvodom je, že metodika založená na meraniach zahŕňa nasadenie významných zdrojov a know-how na nepretržité meranie koncentrácie príslušných GHG, ktoré mnohí menší prevádzkovatelia nemajú.

⁷¹ V nariadení Komisie (EÚ) č. 601/2012 sa vyžaduje, aby všetci prevádzkovatelia spĺňali určité minimálne úrovne, pričom väčšie zdroje emisií musia spĺňať vyššie úrovne (zahŕňajúce spoľahlivejšiu kvalitu údajov) a z dôvodu nákladovej efektívnosti pre menšie zdroje platia menej prísne požiadavky.

Podobne zo správ 22 zúčastnených krajín vyplynulo, že celkovo je 19 % zariadení kategórie B povolených s určitou formou odchýlky od štandardných požiadaviek nariadenia MRR v porovnaní s 21 % v minulom roku a 22 % v roku pred tým, čo svedčí o stabilnom zlepšovaní pri dosahovaní najvyššej úrovne súladu.

6.3. Akreditované overovanie

V správach podľa článku 21 sa neuvádza celkový počet overovateľov. Európska spolupráca pre akreditáciu (EA) však poskytuje ústredné prepojenie na príslušné vnútroštátne akreditačné orgány (NAB) a ich zoznamy akreditovaných overovateľov systému EU ETS⁷².

Vzájomné uznávanie overovateľov medzi zúčastnenými krajinami funguje úspešne: 24 krajín oznámilo, že na ich území pôsobí aspoň jeden zahraničný overovateľ.

Zistilo sa, že overovatelia vykazujú vysokú mieru súladu s nariadením AVR. Poľsko oznámilo pozastavenie akreditácie jedného overovateľa, zatiaľ čo žiadna krajina neoznámila odvolanie akreditácie v roku 2018. V porovnaní s rokom 2017, keď bolo jedno pozastavenie a tri odvolania. Nemecko oznámilo obmedzenie rozsahu akreditácie dvoch, Francúzsko jedného a Poľsko troch overovateľov na rok 2018 v porovnaní s obmedzeniami rozsahu akreditácie dvoch overovateľov z Poľska v roku 2017.

Desať krajín oznámilo sťažnosti na overovateľov prijaté v tomto roku (o jednu viac ako v minulom roku). Celkový počet sťažností (71) je však o 14 % nižší. Z doručených sťažností sa vyriešilo 93 % (v minulom roku to bolo 95 %). Desať krajín oznámilo prípady nesúladu týkajúceho sa identifikácie overovateľa v súvislosti s procesom výmeny informácií medzi NAB a príslušnými orgánmi (v porovnaní s dvanástimi krajinami v minulom roku).

7. PREHĽAD ADMINISTRATÍVNYCH OPATRENÍ

Krajiny zapojené do systému EU ETS používajú rôzne prístupy týkajúce sa príslušných orgánov zodpovedných za jeho vykonávanie. V niektorých krajinách sú zapojené viaceré miestne orgány, kým v iných je prístup oveľa centralizovanejší.

Zo správ podľa článku 21 predložených v roku 2019 vyplynulo, že do realizácie systému EU ETS bolo v priemere zapojených päť príslušných orgánov na krajinu.⁷³ Pokiaľ ide o koordináciu medzi orgánmi, nahlásené boli rôzne nástroje, napríklad okrem iného legislatívne nástroje na centrálné riadenie plánov monitorovania (v 14 krajinách), záväzné pokyny a usmernenia zo strany príslušných ústredných orgánov pre miestne orgány (v 10 krajinách) a pravidelné pracovné skupiny alebo stretnutia medzi orgánmi (v 15 krajinách). Sedem krajín uviedlo, že nemajú zavedené žiadne takéto nástroje.

⁷² Zoznam prístupových bodov k akreditovaným overovateľom NAB pre systém EU ETS: <https://european-accreditation.org/national-accreditation-bodies-having-successfully-undergone-peer-evaluation-by-ea/>.

⁷³ V niektorých prípadoch môžu krajiny nahlasovať ako jeden príslušný orgán viacero regionálnych/miestnych orgánov.

Pokiaľ ide o administratívne poplatky účtované v súvislosti s povoľovaním a schvaľovaním plánov monitorovania, 13 krajín (CY, DE, EE, EL, IE, LI, LT, LU, LV, MT, NL, SE, SK) v roku 2019 oznámilo, že prevádzkovateľom zariadení neúčtuje žiadne poplatky, čo je o jednu krajinu menej ako v minulom roku. Bez rozdielu oproti minulému roku, prevádzkovatelia lietadiel neplatia poplatky v 15 krajinách (BE, CY, CZ, DE, EE, ES, EL, LI, LT, LU, LV, MT, NL, SE, SK). Poplatky sa v jednotlivých krajinách a typoch služieb výrazne líšia, od 5 EUR do 6 913,31 EUR za povolenie a schválenie plánu monitorovania pre zariadenia a od 5 EUR do 2 400 EUR za tú istú službu pre leteckých prevádzkovateľov.

Celkovo je administratívna organizácia systému ETS zúčastnených krajín do značnej miery účinná. Komunikácia a výmena osvedčených postupov, a to aj prostredníctvom činností fóra súladu so systémom EU ETS a výročnej konferencie o súlade so systémom EU ETS, by sa mala aj naďalej posilňovať a podporovať.

8. SÚLAD A PRESADZOVANIE

V smernici o EU ETS sa stanovuje pokuta za prekročenie emisií vo výške 100 EUR (s indexáciou) za každú tonu emitovaného CO₂, za ktorú nebola včas odovzdaná žiadna kvóta. Ďalšie sankcie, ktoré sa vzťahujú na porušenia vykonávania systému EU ETS, stanovuje podľa vnútroštátnych ustanovení dotknutá krajina.

Systém EU ETS vykazuje veľmi vysokú mieru súladu: každoročne sa približne 99 % emisií včas pokryje potrebným množstvom kvót. V roku 2018 menej ako 0,5 % zariadení, ktoré nahlásili svoje emisie, neodovzdalo kvóty zodpovedajúce všetkým ich emisiám v lehote do 30. apríla 2019. V odvetví leteckej dopravy dosiahli súlad prevádzkovatelia lietadiel zodpovední za 99,1 % emisií z leteckej dopravy v systéme EU ETS. V prípade prevádzkovateľov, ktorí nedosiahli súlad, išlo zvyčajne o drobných prevádzkovateľov alebo prevádzkovateľov, ktorí v roku 2018 ukončili prevádzku.

Príslušné orgány naďalej vykonávajú rôzne kontroly súladu týkajúce sa ročných správ o emisiách. Na základe správ podľa článku 21 predložených v roku 2019 všetky zúčastnené krajiny kontrolujú ročné správy o emisiách z hľadiska úplnosti (100 % správ okrem BE 31 %, ES 95 %, FR 99 % a SE 1 %). V správach sa ďalej uvádza, že krajiny v priemere kontrolujú takmer 80 % správ z hľadiska konzistentnosti s plánmi monitorovania (všetky krajiny okrem HR) a približne 75 % z hľadiska údajov o pridelení kvót (všetky krajiny okrem FI, HR, MT, NO a SE). Dvadsaťštyri krajín uviedlo, že vykonávajú aj krížové kontroly s inými údajmi.

Príslušné orgány v 12 krajinách vykonali konzervatívne odhady týkajúce sa chýbajúcich údajov v prípade 57 zariadení (celkovo približne 0,5 % zariadení), podobne ako v prípade 52 zariadení (0,5 %) v roku 2017 a 57 zariadení (0,5 %) v roku 2016. Oznámené množstvo dotknutých emisií v roku 2018 bolo 11,2 milióna ton CO₂ (v porovnaní s 2,8 milióna ton CO₂ v roku 2017), čo predstavuje približne 0,7 % celkových emisií (v porovnaní s 0,2 % v roku 2017). Najčastejšími dôvodmi uvádzanými v prospech realizácie konzervatívnych odhadov

bolo nepredloženie správy o emisiách do 31. marca alebo predloženie správ o emisiách, ktoré neboli úplne v súlade s požiadavkami nariadení MRR/AVR.

Konzervatívne odhady, pokiaľ ide o chýbajúce údaje za leteckú dopravu, nahlásilo sedem krajín, ktoré sa týkali 31 prevádzkovateľov lietadiel (4,7 % z celkového počtu) a 4,7 % emisií z leteckej dopravy.

Kontroly príslušných orgánov sú aj naďalej dôležité na účely doplnenia práce overovateľa. V roku 2018 všetky krajiny potvrdili, že v prípade zariadení vykonávajú ďalšie kontroly. Väčšina krajín (všetky okrem CY, EE, EL, IT a LI) uviedla podobný prístup, pokiaľ ide o prevádzkovateľov lietadiel. Väčšina krajín (všetky okrem EL, IT, LU a MT) uviedla, že v roku 2018 sa v zariadeniach vykonali kontroly na mieste.

V roku 2018 bolo uplatnenie pokuty za nadmerné emisie oznámené v prípade 36 zariadení v desiatich krajinách (BG 1, CZ 2, FR 1, IE 2, IT 5, NL 1, PL 2, PT 7, RO 4 a UK 11). V odvetví leteckej dopravy boli nahlásené pokuty za nadmerné emisie v prípade 26 prevádzkovateľov lietadiel (DE 2, FR 1, IT 9, LT 1, NL 1, PT 8, SI 1 a UK 3).

Dvanásť krajín potvrdilo uloženie pokút (okrem pokút za nadmerné emisie) v roku 2018. Neboli oznámené žiadne prípady trestu odňatia slobody, zaznamenali sa však pokuty, formálne upozornenia a posledné písomné upozornenia týkajúce sa 36 zariadení a 26 prevádzkovateľov lietadiel v celkovej finančnej hodnote 5,4 milióna EUR⁷⁴.

Najčastejšími porušeniami nahlásenými za rok 2018 boli chýbajúci riadne schválený plán monitorovania (9), prevádzka bez povolenia (8), nedodržanie podmienok povolenia (6) a nepredloženie overených ročných správ o emisiách do príslušného termínu (5 prípadov).

Ako bolo oznámené v minulom roku, na začiatku roka 2018 sa začal piaty cyklus hodnotenia súladu so systémom EU ETS s cieľom identifikovať problémy týkajúce sa súladu s EU ETS na úrovni zúčastnených krajín a podporiť ich v zlepšovaní realizácie systému EU ETS. Hodnotenie sa ukončí koncom roka 2019.

9. ZÁVERY A VÝHĽAD

V roku 2018 sa zaznamenal značný pokrok v prijímaní vykonávacích predpisov pre fázu 4 systému EU ETS. V priebehu minulého roka boli prijaté ustanovenia o úniku uhlíka, bezodplatnom pridelovaní kvót, obchodovaní formou aukcie, zriadení inovačného fondu a monitorovaní, nahlasovaní a overovaní. Čoskoro sa očakáva finalizácia zostávajúcich vykonávacích pravidiel, ktorých prijatie sa predpokladá pred začiatkom nového obdobia obchodovania v januári 2021.

V danom roku sa zároveň zaznamenal výrazný pokles emisií zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje EU ETS. K poklesu o 4,1 % v porovnaní s rokom 2017 došlo najmä v dôsledku

⁷⁴ Táto suma nezahŕňa pokuty uložené odvetviu leteckej dopravy v Portugalsku, keďže hodnoty pokút ešte neboli stanovené v dôsledku prebiehajúcich sankčných postupov.

výroby elektrickej energie a tepla, pričom emisie z priemyslu klesli len mierne. Overené emisie z leteckej dopravy však v roku 2018 naďalej rástli, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavovalo zvýšenie o 3,9 %.

Legislatívne zmeny schválené v posledných rokoch na riešenie prebytku kvót naďalej prinášajú viditeľné výsledky. V roku 2019 bol po tretíkrát uverejnený ukazovateľ prebytku trhovej stabilizačnej rezervy a spolu s ukazovateľom za rok 2017 viedol k zníženiu aukčných objemov o takmer 40 % alebo takmer 397 miliónov kvót v roku 2019. V dôsledku toho sa v roku 2019 vydraží približne o 30 % menej kvót ako v roku 2018.

Pozitívny vývoj na týchto frontoch sa premietol do zvýšenej dôvery účastníkov trhu a ďalej posilňoval signál o cene uhlíka. Vyššia cena emisných kvót viedla k podstatnému zvýšeniu celkových príjmov z aukcií, ktoré dosiahli členské štáty – v roku 2018 boli celkové príjmy viac ako dvakrát vyššie než príjmy dosiahnuté v roku 2017.

V roku 2018 bola miera súladu s EU ETS aj naďalej veľmi vysoká – prekročila 99 % v prípade stacionárnych zariadení aj prevádzkovateľov lietadiel. Štruktúra EU ETS ostala stabilná a administratívna organizácia v členských štátoch sa ukázala ako účinná.

Komisia bude naďalej monitorovať európsky trh s uhlíkom a koncom roka 2020 predloží ďalšiu správu.

PRÍLOHA

Dodatok 1

Tabuľka 1.1: Počet bezodplatných kvót pridelených na modernizáciu odvetvia elektrickej energie

	Počet bezodplatných kvót požadovaných členskými štátmi podľa článku 10c					
Členský štát	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BG	11 009 416	9 779 243	8 259 680	6 593 238	3 812 436	2 471 297
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657
CZ	25 285 353	22 383 398	20 623 005	15 831 329	11 681 994	7 661 840
EE	5 135 166	4 401 568	3 667 975	2 934 380	2 055 614	38 939
HU	7 047 255 ⁷⁵	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa
LT	322 449	297 113	269 475	237 230	200 379	158 922
PL	65 992 703	52 920 889	43 594 320	31 621 148	21 752 908	31 942 281
RO	15 748 011	8 591 461	9 210 797	7 189 961	6 222 255	3 778 439
Spolu	133 059 430	100 568 867	87 532 554	65 990 706	46 985 124	46 987 375

Zdroj: GR PRE OBLASŤ KLÍMY

Tabuľka 1.2: Maximálny počet bezodplatných ročne pridelených kvót na základe výnimky z úplného obchodovania formou aukcie v odvetví výroby elektrickej energie a tepla

Členský štát	Maximálny počet ročne pridelených kvót							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Spolu
BG	13 542 000	11 607 428	9 672 857	7 738 286	5 803 714	3 869 143	1 934 571	54 167 999
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789	10 975 978
CZ	26 916 667	23 071 429	19 226 191	15 380 953	11 535 714	7 690 476	3 845 238	107 666 668
EE	5 288 827	4 533 280	3 777 733	3 022 187	2 266 640	1 511 093	755 547	21 155 307
HU	7 047 255	0	0	0	0	0	0	7 047 255
LT	582 373	536 615	486 698	428 460	361 903	287 027	170 552	2 853 628
PL	77 816 756	72 258 416	66 700 076	60 030 069	52 248 393	43 355 049	32 238 370	404 647 129
RO	17 852 479	15 302 125	12 751 771	10 201 417	7 651 063	5 100 708	2 550 354	71 409 917
Spolu	151 565 434	129 504 488	114 522 628	98 384 792	81 126 965	62 749 153	42 070 421	679 923 881

Zdroj: GR PRE OBLASŤ KLÍMY

⁷⁵ HU využilo výnimku podľa článku 10c len v roku 2013.

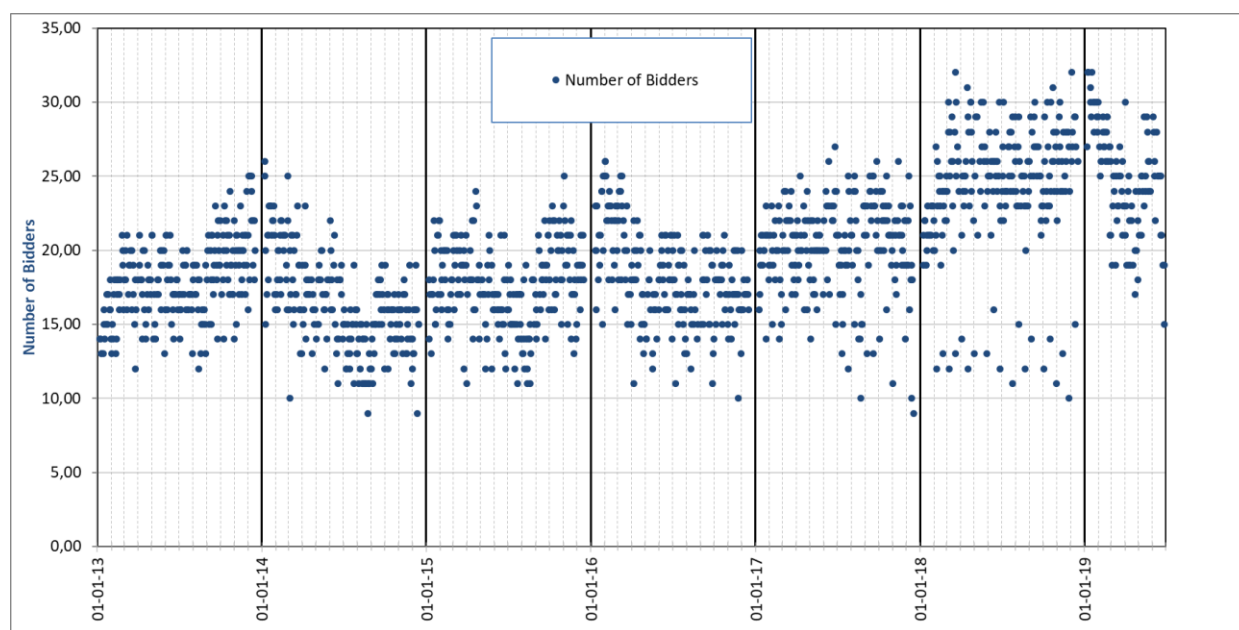
Tabuľka 1.3: Počet nevyužitých bezodplatne pridelených kvót na základe výnimky z úplného obchodovania formou aukcie v odvetví výroby elektrickej energie a tepla, ktoré boli vydražené alebo sa plánujú vydražiť v rokoch 2013 – 2020⁷⁶

Vydražené nevyužité kvóty podľa článku 10c						
Členský štát	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BG	5 444 169	1 461 360	920 823	604 908	1 386 372	0
CY	0	0	0	0	0	0
CZ	0	90 694	77 741	66 740	54 550	80 295
EE	0	188 682	134 897	1 767 499	761 088	50 026
LT	259 924	0	456 725	191 229	161 522	128 105
PL	1 196	0	7 491	0	55 800 000	49 520 000
RO	2 104 468	6 710 664	3 540 974	3 011 456	0	0
HU	0	0	0	0	0	0

Zdroj: GR PRE OBLASŤ KLÍMY

Dodatok 2

Graf 2.1: Počet uchádzačov na aukciách so všeobecnými kvótami od roku 2013 do 30. júna 2019

Zdroj: EEX

- Počet uchádzačov

⁷⁶ V rokoch 2013 a 2014 neboli vydražené žiadne nevyužité kvóty podľa článku 10c.

Tabuľka 2.1: Príjmy členských štátov z obchodovania formou aukcie v rokoch 2012 – 2018⁷⁷

Príjmy z obchodovania s emisnými kvótami formou aukcie v rokoch 2012 – 2018 (v mil. EUR)														
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	všeobecné (skoršie aukcie)	letecká doprava (skoršie aukcie)	všeobecné	letecká doprava	všeobecné	letecká doprava	všeobecné	letecká doprava	všeobecné	letecká doprava	všeobecné	letecká doprava	všeobecné	letecká doprava
AT	11,05	0,00	55,75	0,00	52,17	1,18	76,24	2,36	58,81	0,65	78,74	0,69	208,20	2,16
BE	0,00	0,00	114,99	0,00	95,03	2,05	138,96	2,69	107,14	0,74	143,52	0,79	379,00	2,47
BG	22,14	0,00	52,63	0,00	36,19	0,22	120,91	0,91	85,08	0,25	130,15	0,27	367,34	0,83
CY	1,58	0,00	0,35	0,00	0,43	0,30	0,00	1,42	0,00	0,39	6,15	0,41	24,66	1,30
HR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	86,40	0,49	20,09	0,16	26,97	0,18	70,96	0,55
CZ	0,00	0,00	0,00	0,00	55,24	0,47	110,30	1,20	117,63	0,33	199,43	0,35	583,33	1,10
DE	166,18	17,52	791,25	0,00	749,97	0,00	1 093,31	16,87	845,74	4,65	1 141,74	5,07	2 565,34	16,31
DK	1,07	0,00	56,06	0,00	46,93	1,16	68,64	2,71	52,93	0,74	70,93	0,79	187,32	2,48
EE	0,00	0,00	18,07	0,00	7,41	0,04	21,13	0,15	23,57	0,04	39,31	0,05	139,89	0,14
EL	14,84	0,00	147,64	0,00	129,97	1,10	190,17	4,99	146,68	1,37	196,57	1,46	518,96	4,57
ES	68,53	0,00	346,11	0,00	323,53	6,56	473,20	16,32	364,97	4,48	488,78	4,77	1 291,07	14,97
FI	13,28	0,00	66,97	0,00	62,68	0,81	91,64	2,13	70,63	0,58	94,64	0,62	249,84	1,96
FR	43,46	0,00	219,25	0,00	205,29	10,05	299,94	12,18	231,34	3,35	309,85	3,55	818,40	11,16
HU	3,99	0,00	34,59	0,00	56,21	0,29	82,28	0,99	63,43	0,27	84,94	0,29	224,48	0,91
IE	0,00	0,00	41,68	0,00	35,11	0,87	51,32	2,15	39,54	0,59	52,93	0,63	140,10	1,97
IT	76,50	0,00	385,98	0,00	361,25	5,24	528,00	14,41	407,23	3,96	545,44	4,21	1 440,10	13,22

⁷⁷ Zdroj: EEX.

LT	3,29	0,00	19,98	0,00	17,28	0,06	28,13	0,29	20,76	0,08	31,43	0,09	80,11	0,25
LU	0,74	0,00	4,97	0,00	4,52	0,63	6,62	0,22	5,08	0,06	6,81	0,07	18,09	0,20
LV	2,13	0,00	10,79	0,00	10,08	0,14	14,76	0,53	11,36	0,15	15,24	0,15	40,20	0,49
MT	0,27	0,00	4,47	0,00	3,81	0,10	5,62	0,57	4,30	0,16	5,78	0,17	15,19	0,52
NE	25,61	0,00	134,24	0,00	125,63	5,47	183,57	3,68	141,59	1,01	189,63	1,07	500,84	3,37
PL	0,00	0,00	244,02	0,00	78,01	0,00	129,84	2,98	135,57	0,58	505,31	0,69	1 209,98	1,59
PT	10,65	0,00	72,78	0,00	65,82	1,27	96,32	2,89	74,29	0,79	99,50	0,85	262,96	2,65
RO	39,71	0,00	122,74	0,00	97,57	0,32	193,62	1,60	193,56	0,44	260,29	0,47	717,64	1,45
SE	7,07	0,00	35,67	0,00	33,34	1,02	48,79	3,63	37,61	1,00	50,45	1,06	132,98	3,34
SI	3,51	0,00	17,74	0,00	16,59	0,05	24,28	0,14	18,70	0,04	25,05	0,04	66,19	0,12
SK	12,19	0,00	61,70	0,00	57,59	0,04	84,31	0,20	64,99	0,06	87,01	0,06	229,74	0,18
UK	75,74	0,00	409,63	0,00	387,42	14,08	567,72	18,54	418,96	5,37	604,02	5,30	1 607,32	0,00
SPOLU	603,52	17,53	3 550,73	0,00	3 115,11	53,53	4 815,97	117,26	3 761,57	32,28	5 490,60	34,14	14 090,23	90,27

Dodatok 3

Tabuľka 3.1: Zhrnutie výmeny medzinárodných kreditov do konca júna 2019⁷⁸

Medzinárodné kredity vymenené do konca júna 2019	V miliónoch	V percentách	Medzinárodné kredity vymenené do konca júna 2019	V miliónoch	V percentách
CER	261,42	57,65 %	ERU	192,07	42,35 %
Čína	195,20	74,67	Ukrajina	147,69	76,89 %
India	17,27	6,61	Rusko	32,06	16,69 %
Uzbekistan	9,89	3,79	Poľsko	2,82	1,46 %
Brazília	5,43	2,08	Nemecko	1,65	0,85 %
Čile	3,16	1,21	Francúzsko	1,24	0,64 %
Kórea	2,93	1,12	Bulharsko	0,50	0,26 %
Mexiko	2,89	1,10	ostatné	6,11	3,21 %
ostatné	24,65	9,43			
SPOLU CER a ERU	453,49	100 %			

Zdroj: EUTL

Tabuľka 3.2: Zhrnutie výmeny medzinárodných kreditov do konca júna 2019 podľa druhu zariadení

Medzinárodné kredity vymenené do konca júna 2019:	CER v miliónoch	ERU v miliónoch
Stacionárne zariadenia	256,46	191,25
Prevádzkovatelia leteckej dopravy	4,96	0,82
SPOLU	261,42	192,07

Zdroj: EUTL

⁷⁸ V tabuľkách 3.1 a 3.2 nie sú uvedené údaje za Spojené kráľovstvo v roku 2019 z dôvodu ochranných opatrení prijatých Komisiou na ochranu environmentálnej integrity EÚ ETS v prípadoch, keď sa na členský štát, ktorý vystupuje z EÚ, prestane uplatňovať právo EÚ (pozri oddiel 2.2).

Dodatok 4

Tabuľka 4.1: Prvky ponuky a dopytu ETS

Prvok	Ponuka alebo dopyt?	Uverejnenie	Aktualizácia a neistoty
Prenesená celková suma fázy 2	ponuka	správa o trhu s uhlíkom	Aktualizácia sa neplánuje, keďže fáza 2 je ukončená. Konečný údaj.
Skoršie aukcie fázy 3	ponuka	webová stránka GR pre oblasť klímy, webové stránky EEX a ICE	Nie je súčasťou prenesenej celkovej sumy fázy 2. Konečné údaje.
Kvóty pre NER300	ponuka	webová stránka EIB	V rokoch 2012 – 2014 sa speňažilo 300 miliónov kvót. Konečné údaje.
Aukcie pre leteckú dopravu	ponuka	webová stránka GR pre oblasť klímy, webové stránky EEX a ICE	Nie – úpravy sa premietli do objemov na nasledujúci rok. Aukcie za roky 2013 a 2014 sa konali v roku 2015.
Aukcie fázy 3	ponuka	webová stránka GR pre oblasť klímy, webové stránky EEX a ICE	Nie – tento údaj nie je predmetom revízie. Kvóty stiahnuté z aukcií (napr. v dôsledku oneskoreného začatia obchodovania formou aukcie v určitých členských štátoch, napr. v štátoch EZVO, ktoré sú členmi EHP) sa však môžu vydražiť v nasledujúcich rokoch.
Bezodplatné pridelenie kvót (VVO)	ponuka	EUTL, tabuľky	Tieto údaje sa aktualizujú v priebehu roka. – Členský štát môže predložiť neskoré hlásenia za predchádzajúce roky alebo skutočne pridelené kvóty môžu byť nižšie než pôvodne predpokladané množstvo. EUTL uvádza presný stav skutočne pridelených kvót.
Bezodplatné pridelenie kvót (NER)	ponuka	EUTL, tabuľky	
Bezodplatné pridelenie kvót (letecká doprava)	ponuka	EUTL, uverejnenie tabuliek pridelenia kvót jednotlivých ČŠ	
Bezodplatné pridelenie kvót (článok 10c)	ponuka	EUTL, tabuľka stavu	
Emisie (stacionárne zariadenia)	dopyt	EUTL, údaje o súlade	Z údajov o súlade sprístupnených 1. mája vyplývajú emisné kvóty a odovzdané kvóty za zariadenia, pri ktorých sa dosiahol súlad (t. j. zariadenia, ktoré podali správy za všetky príslušné roky) ⁷⁹ .
Emisie (letecká doprava)	dopyt		V roku 2015 bol v prípade prevádzkovateľov leteckej dopravy v súvislosti s rokom 2013, ako aj rokom 2014 vykázaný súlad s predpismi.
Zrušené kvóty	dopyt		správa o trhu s uhlíkom

⁷⁹ Údaje o súlade za predchádzajúce roky možno retroaktívne korigovať napríklad v dôsledku oneskorených predložení.

Tabuľka 4.2: Harmonogram uverejňovania údajov

Časový plán	Údaje	Rozsah pôsobnosti
1. január – 30. apríl roku x	aktualizácie bezodplatného pridelovania kvót pre výrobu elektrickej energie a tepla (článok 10c)	rok x–1
1. apríl roku x	overené emisie bezodplatné pridelovanie kvót (článok 10a ods. 5 – VVO)	rok x–1
1. máj roku x	lehota na splnenie povinnosti: overené emisie a odovzdané kvóty	rok x–1
máj/október roku x	vymenené medzinárodné kredity	
posledný štvrtrok roku x	správa o trhu s uhlíkom	rok x–1
január/júl roku x	stav rezervy pre nových účastníkov – tabuľka NER	
Neuverejňuje sa na úrovni EÚ	bezodplatné pridelovanie emisných kvót pre odvetvie leteckej dopravy uverejnené na úrovni členských štátov	

Dodatok 5

Tabuľka 5.1: Iné emisie ako CO₂ zo zariadení overené v systéme ETS podľa druhu skleníkového plynu v rokoch 2013 – 2018 (v mil. ton)⁸⁰

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PFCs	0,40	0,74	0,58	0,64	0,47	0,60
N₂O	2,47	5,49	5,32	4,62	4,96	4,11

Zdroj: EUTL

⁸⁰ V prípade niektorých zariadení sa emisie z N₂O alebo PFC nemusia v registri Únie nahlasovať samostatne, pričom sa namiesto toho nahlasujú celkové emisie vyjadrené v tonách ekvivalentu CO₂. Údaje v tabuľke zodpovedajú členeniu emisií podľa skleníkových plynov dostupných v registri Únie. Emisie N₂O boli zahrnuté do systému EU ETS od fázy 2 (od roku 2008) na základe ich dobrovoľného začlenenia niektorými členskými štátmi, ako aj na základe povinného vykazovania spolu s PFC, a to od fázy 3 (od roka 2013).

Dodatok 6

Tabuľka 6.1: Rozhodnutia Súdneho dvora EÚ týkajúce sa fungovania systému EU ETS v období od júla 2018 do júna 2019

Referenčné číslo veci	Predmetné predpisy	Strany	Kontext predmetnej veci	Dátum	Zistenie Súdneho dvora
Vec C-682/17	smernica 2003/87/ES, rozhodnutie 2011/278/EÚ	ExxonMobil Production Deutschland GmbH/DE	Má sa zariadenie považovať za výrobcu elektrickej energie, ak sa tam nevykonáva žiadna iná činnosť uvedená v prílohe I okrem výroby elektrickej energie a ak áno, má nárok na bezodplatné pridelovanie emisných kvót?	20. 6. 2019	Súdny dvor potvrdil doslovný výklad definície pojmu „výrobca elektrickej energie“ uvedenej v smernici 2003/87/ES.
Vec T-330/18	smernica (EÚ) 2018/410, nariadenie (EÚ) 2018/842, nariadenie (EÚ) 2018/841	Carvalho a iní/Parlament a Rada	37 súkromných osôb žiadalo zrušenie smernice 2018/410, nariadenia (EÚ) 2018/842 a nariadenia (EÚ) 2018/841 tvrdiac, že plánované zníženie emisií skleníkových plynov je nedostatočné. Európsky parlament a Rada EÚ požiadali o neprípustnosť.	8. 5. 2019	Súdny dvor zamietol žalobu ako neprípustnú v celom rozsahu.
Vec C-561/18	nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012	Solvay Chemicals GmbH/DE	– Je nariadenie (EÚ) č. 601/2012 neplatné a v rozpore s cieľmi smernice 2003/87/ES, keď sa v ňom stanovuje, že CO ₂ , ktorý nie je prevedený v zmysle článku 49 ods. 1 prvého pododseku, sa má považovať za emitovaný zariadením, ktoré produkuje CO ₂ , bez ohľadu na to, či bol uvoľnený do atmosféry? – Je nariadenie (EÚ) č. 601/2012 neplatné a v rozpore s cieľmi smernice 2003/87/ES, keď sa v ňom stanovuje, že CO ₂ , ktorý sa prevádza zo zariadenia na výrobu uhličitanu sodného do iného zariadenia na účely výroby vyzrážaného uhličitanu vápenatého (PCC), sa musí systematicky zahŕňať do emisií z tohto zariadenia?	6. 2. 2019	Súdny dvor vyhlásil článok 49 ods. 1 druhý pododsek a oddiel 20 pododdiel B prílohy IV k nariadeniu (EÚ) č. 601/2012 za neplatné v rozsahu, v akom do emisií zariadenia na výrobu uhličitanu sodného systematicky zahŕňajú CO ₂ prevedený do iného zariadenia na výrobu PCC bez ohľadu na to, či sa CO ₂ uvoľňuje do atmosféry.

Dodatok 7

Tabuľka 7.1: Aktuálny stav vykonávania fázy 4 systému EU ETS

Opatrenie	Účel	Typ právneho aktu	Plánované prijatie
Zoznam odvetví vystavených riziku úniku uhlíka na roky 2021 – 2030	stanovenie nového zoznamu odvetví vystavených riziku úniku uhlíka pre fázu 4 systému EU ETS na základe kritérií na určenie odvetví s významnou úrovňou vystavenia riziku úniku uhlíka	delegované rozhodnutie Komisie	prijaté 15. februára 2019 a uverejnené v úradnom vestníku 8. mája 2019 ⁸¹
Revízia pravidiel bezodplatného pridelovania emisných kvót na roky 2021 – 2030	revízia rozhodnutia Komisie 2011/278/EÚ, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného pridelovania emisných kvót platné v celej Únii s cieľom prispôsobiť ho novému právnemu kontextu stanovenému pre fázu 4	delegované nariadenie Komisie	prijaté 19. decembra 2018 a uverejnené v úradnom vestníku 27. februára 2019 ⁸²
Úprava bezodplatného pridelovania kvót vzhľadom na výrobné zmeny	vymedzenie opatrení na účely úpravy úrovne bezodplatného pridelovania kvót zariadeniam na základe meniacich sa úrovni prevádzky o viac ako 15 % nahor alebo nadol v priemere za obdobie dvoch rokov	vykonávacie nariadenie Komisie	2019
Aktualizácia referenčných hodnôt pre bezodplatné pridelovanie kvót na roky 2021 – 2025	stanovenie aktualizovaných referenčných hodnôt na roky 2021 – 2025 na základe údajov za roky 2016 a 2017 predložených členskými štátmi do 30. septembra 2019	vykonávací akt	2020
Zriadenie inovačného fondu	stanovenie pravidiel prevádzkovania inovačného fondu vrátane výberového konania a kritérií	delegované nariadenie Komisie	prijaté 26. februára 2019 a uverejnené v úradnom vestníku 28. mája 2019 ⁸³
Zriadenie modernizačného fondu	stanovenie pravidiel prevádzkovania modernizačného fondu	vykonávací akt	2020
Revízia nariadenia (EÚ) č. 389/2013 (nariadenie o registri)	stanovenie požiadaviek pre register Únie v súvislosti s fázou 4 vo forme normalizovaných elektronických databáz, ktoré obsahujú spoločné prvky údajov na sledovanie vydávania, držby, prevodu a rušenia kvót a na zabezpečenie prístupu verejnosti a zachovanie dôvernosti	delegované nariadenie Komisie	prijaté 12. marca 2019 a uverejnené v úradnom vestníku 2. júla 2019 ⁸⁴
Zmena nariadenia (EÚ) č. 1031/2010 (nariadenie o obchodovaní formou aukcie)	umožnenie obchodovania formou aukcie s prvými 50 miliónmi kvót z trhovej stabilizačnej rezervy pre inovačný fond v roku 2020	delegované nariadenie Komisie	prijaté 30. októbra 2018 a uverejnené v úradnom vestníku 4. januára 2019 ⁸⁵
Revízia nariadenia (EÚ) č. 1031/2010 (nariadenie o obchodovaní formou aukcie)	revízia niektorých aspektov aukčného postupu s cieľom plniť požiadavky pre fázu 4, najmä s cieľom umožniť obchodovanie s kvótami formou aukcie pre inovačný fond a modernizačný fond, ako aj zohľadniť klasifikáciu kvót EU ETS ako finančných	delegovaný akt	2019

⁸¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:120:FULL&from=SK>.

⁸² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0331&from=SK>.

⁸³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0856&from=SK>.

⁸⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1122&from=SK>.

⁸⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0007>.

	nástrojov podľa smernice 2014/65/EÚ o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID2)		
Revízia nariadenia č. 601/2012 o monitorovaní a nahlasovaní	zjednodušenie, zlepšenie a objasnenie pravidiel monitorovania a nahlasovania a zníženie administratívnej záťaže na základe skúseností z vykonávania z fázy 3	vykonávacie nariadenie Komisie	prijaté 19. decembra 2018 a uverejnené v úradnom vestníku 31. decembra 2018 ⁸⁶
Revízia nariadenia č. 600/2012 o overovaní a akreditácii	zjednodušenie, zlepšenie a objasnenie pravidiel akreditácie a overovania a čo najväčšie zníženie administratívnej záťaže na základe skúseností z vykonávania z fázy 3	vykonávacie nariadenie Komisie	prijaté 19. decembra 2018 a uverejnené v úradnom vestníku 31. decembra 2018 ⁸⁷
Nariadenie, ktorým sa dopĺňa smernica 2003/87/ES, pokiaľ ide o systém CORSIA	doplnenie smernice o EU ETS, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré prijala Medzinárodná organizácia civilného letectva na monitorovanie, nahlasovanie a overovanie emisií z leteckej dopravy na účely vykonávania systému CORSIA	delegované nariadenie Komisie	2019
Usmernenia EU ETS o štátnej pomoci na obdobie rokov 2021 – 2030	revízia usmernení EU ETS o štátnej pomoci pre fázu 4 s cieľom prispôsobiť sa novým ustanoveniam zavedeným revidovanou smernicou o EU ETS pre systémy kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého	oznámenie Komisie	2020

Aktuálny stav
Plánované
Prebiehajúce
Skončené

Dodatok 8

Tabuľka 8.1: Príspevky členských štátov do trhovej stabilizačnej rezervy v rokoch 2019⁸⁸ a 2020⁸⁹

Členský štát/štát EHP EZVO	Príspevky do trhovej stabilizačnej rezervy v roku 2019	Známe príspevky do trhovej stabilizačnej rezervy v roku 2020 ⁹⁰
Rakúsko	5 935 748	3 957 699
Belgicko	9 846 994	6 565 549
Bulharsko	8 292 720	5 529 227
Chorvátsko	1 614 984	1 076 801
Cyprus	932 844	621 980
Česká republika	15 406 858	10 272 626

⁸⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2066>.

⁸⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2067&from=SK>.

⁸⁸ Údaje za obdobie od januára do augusta 2019 vychádzajú z oznámenia Komisie C(2018) 2801 final z 15. 5. 2018, ktoré je k dispozícii na stránke https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf.

⁸⁹ Údaje za obdobie od septembra 2019 a od januára do augusta 2020 vychádzajú z oznámenia Komisie C(2019) 3288 final, ktoré je k dispozícii na stránke https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf.

⁹⁰ Časť príspevkov členských štátov do MSR v roku 2020 sa určí po uverejnení ukazovateľa prebytku v roku 2020.

Dánsko	5 340 750	3 560 981
Estónsko	2 904 319	1 936 474
Fínsko	7 130 025	4 753 992
Francúzsko	23 346 791	15 566 629
Nemecko	85 389 770	56 934 202
Grécko	12 684 492	8 457 470
Maďarsko	5 115 708	3 410 933
Island	166 450	110 982
Írsko	3 991 393	2 661 288
Taliansko	40 304 729	26 873 449
Lotyšsko	865 501	577 079
Lichtenštajnsko	3 725	2 484
Litva	1 792 324	1 195 044
Luxembursko	467 394	311 638
Malta	354 798	236 564
Holandsko	14 291 411	9 528 894
Nórsko	3 314 570	2 210 012
Poľsko	39 282 170	26 191 650
Portugalsko	6 478 775	4 319 767
Rumunsko	14 941 290	9 962 205
Slovensko	4 752 513	3 168 770
Slovinsko	1 577 714	1 051 951
Španielsko	32 660 234	21 776 430
Švédsko	3 457 106	2 305 049
Spojené kráľovstvo	44 480 623	29 657 753
Spolu	397 124 723	264 785 572

Dodatok 9

Tabuľka 9.1: Nevyužívané prostriedky z NER300 v rámci InnovFin EDP: podporované projekty

Názov projektu	Opis	Obrázok
WAVE ROLLER	Cieľom projektu Wave Roller je preukázať komerčnú realizovateľnosť technológie získavania energie z vln, a to preklenutím pomyselných priepasti medzi demonštračným a komerčným využitím pobrežného zariadenia OWSC (Oscillating Wave Surge Converter), ktoré premieňa energiu vln na elektrickú energiu. Príspevok z NER300 dosiahne 10 miliónov EUR.	

WINDFLOAT	Projekt WindFloat je inováčná veterná elektrárňa na mori, ktorá využíva plávajúcu čiastočne ponorenú plošinu vzdialenú približne 20 km od pobrežia Portugalska. Cieľom projektu je dosiahnuť pokrok v oblasti plávajúcich nosných konštrukcií preukázaním rozširiteľnosti koncepcie projektu WindFloat na umiestnenie väčších veterných turbín. Projekt bude neskôr slúžiť na podporu výstavby veterných elektrární nachádzajúcich sa vo veľkej vzdialenosti od pobrežia. Príspevok z NER300 v rámci nástroja InnovFin EDP dosiahne 60 miliónov EUR. Na realizáciu projektu WindFloat sa využíva aj grant v objeme takmer 30 miliónov EUR poskytnutý v rámci pôvodného programu NER300.	
GREENWAY – SIŤ NABÍJACÍCH STANÍC PRE ELEKTRICKÉ VOZIDLÁ	Týmto projektom sa podporí zrýchlené zavádzanie infraštruktúry pre elektrické vozidlá. Je ukážkou realizovateľnosti komerčného zavedenia ultrarýchlych nabíjacích staníc pre elektrické vozidlá a pokusným projektom integrovaného systému na uskladnenie elektrickej energie v batériách. Demonštračný projekt bude umiestnený na Slovensku, v Poľsku, Českej republike a pobaltských štátoch. Financovaný bude z prostriedkov InnovFin EDP v objeme 17 miliónov eur, z čoho takmer 3 milióny eur pokryjú nevyužitú finančné prostriedky z programu NER300.	